

Barn med risk för marginalisering

Ett beställningsarbete av Barnvänlig kommun i Raseborg

Pernilla Johansson

Examensarbete för högre yrkeshögskoleexamen inom social- och
hälsovård

Socionom (högre YH)

Åbo 2020

EXAMENSARBETE

Författare: Pernilla Johansson

Utbildning och ort: Utbildning inom social- och hälsovård (Högre YH), Åbo

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Utveckling och ledarskap

Handledare: Pia Liljeroth

Titel: Barn med risk för marginalisering. Ett beställningsarbete av Barnvänlig kommun i Raseborg

---

Datum 20.4.2020

Sidantal 55

Bilagor 5

Abstrakt

En Barnvänlig kommun arbetar för att främja förverkligandet av alla barns rättigheter. Barn från sårbara familjer, barn med funktionsnedsättning och barn med invandrarbakgrund är i en sårbar position i samhället och kan riskera marginalisering. Syftet med arbetet, som är ett beställningsarbete av Barnvänlig kommun i Raseborg, var att undersöka hur situationen för de här barnen ser ut i Raseborg. Har de möjlighet till delaktighet och tjänster? Hurudant stöd kan förebygga marginalisering och möjliggöra delaktighet för alla barn?

Tyngdpunkten på beställningsarbetet lades på att höra professionella som arbetar direkt med barn och barnfamiljer och representanter från föreningar, vilka är aktiva inom Raseborg. Det här förverkligades genom öppna individuella intervjuer med föreningsrepresentanter och en fokusgruppintervju med professionella.

Resultatet visar att det finns mycket som fungerar bra i Raseborg, men det finns också sådant som man kunde utveckla för att främja att barn med funktionsnedsättning, barn med invandrarbakgrund och barn från sårbara familjer skulle ha bättre möjligheter till delaktighet, trygghet och tjänster. Representanter från föreningar är öppna för ett starkare samarbete med staden för att bättre än idag möjliggöra barns delaktighet i hobbyverksamhet. Professionella har förslag på olika möjligheter hur man inom staden kunde utveckla arbetet med barn och barnfamiljer.

Språk: svenska

Nyckelord: barnvänlig kommun, marginalisering, barn i sårbar position, delaktighet, skydd, tjänster.

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Pernilla Johansson

Koulutus ja paikkakunta: Sosiaali- ja terveysalan Ylempi AMK koulutus, Turku

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Sosiaali- ja terveysalan kehittäminen ja johtaminen

Ohjaaja(t): Pia Liljeroth

Nimike: Syrjäytymisvaarassa olevat lapset. Raaseporin Lapsiystävällisen kunnan tilaustyö.

Päivämäärä 20.04.2020 Sivumäärä 55

Liitteet 5

Tiivistelmä

Lapsiystävällinen kunta pyrkii edistämään kaikkien lasten oikeuksien toteutumista. Heikossa asemassa olevien perheiden lapset, vammaiset lapset ja maahanmuuttajataustaiset lapset ovat haavoittuvassa asemassa yhteiskunnassa ja voivat olla syrjäytymisvaarassa. Opinnäytetyön, joka on Raaseporin Lapsiystävällisen kunnan tilaustyö, tarkoituksena oli selvittää näiden lasten tilanne Raaseporissa. Onko heillä mahdollisuus osallistumiseen ja palveluihin? Millainen tuki voi estää syrjäytymistä ja mahdollistaa kaikkien lasten osallistumisen?

Tilaustyön painopiste oli Raaseporissa suoraan lasten ja lapsiperheiden kanssa työskentelevien ammattilaisten sekä aktiivisesti toimivien yhdistysten edustajien kuulemisessa. Tämä toteutettiin järjestämällä avoimia henkilökohtaisia haastatteluja yhdistysten edustajien kanssa ja ryhmähaastattelun ammattilaisten kanssa.

Tulokset osoittavat, että Raaseporissa moni asia toimii hyvin, mutta on myös olemassa asioita, joita voitaisiin kehittää edistämään vammaisten lasten, maahanmuuttajataustaisten lasten ja heikossa asemassa olevien perheiden lasten parempaa osallistumismahdollisuutta, turvallisuutta ja palvelujen saatavuutta. Yhdistysten edustajat ovat avoimia vahvemmalle yhteistyölle kaupungin kanssa voidakseen paremmin kuin nykyään mahdollistaa lasten osallistumisen harrastetoimintaan. Ammattilaisilla on ehdotuksia erilaisista tavoista, joilla kaupunki voisi kehittää työtä lasten ja lapsiperheiden kanssa.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: lapsiystävällinen kunta, syrjäytyminen, haavoittuvassa asemassa olevat lapset, osallistuminen, suoja, palvelut.

MASTER THESIS

Author: Pernilla Johansson

Degree Programme: Master's Degree Programme in Social and Health Care, Turku

Specialization: Development and Leadership in Social- and Health Care

Supervisor(s): Pia Liljeroth

Title: Children at risk of marginalization. A commissioned work by the Child Friendly City in Raasepori.

Date 20.4.2020 Number of pages 55

Appendices 5

Abstract

A Child Friendly City works to promote the actualize of the rights of all children. Children from vulnerable families, children with disabilities and children with immigrant backgrounds are in a vulnerable position in society and may be at risk of marginalization. The purpose of the thesis, which is a commissioned work by the Child Friendly City in Raasepori, was to investigate how the situation for these children looks like in Raasepori. Do they have the opportunity for participation and provision? What kind of support can prevent marginalization and enable participation for all children?

The emphasis of the commissioned work was on hearing professionals who work directly with children and families with children and representatives from associations, who are active in Raasepori. This was actualized through open individual interviews with association representatives and a focus group interview with professionals.

The results show that there is much that works well in Raasepori, but there are also things that could be developed to promote that children with disabilities, children with immigrant backgrounds and children from vulnerable families would have better opportunities for participation, protection and provision. Representatives from associations are open to stronger cooperation with the city in order to better than today enable children's participation in hobby activities. Professionals have suggestions on various ways in which the city could develop its work with children and families with children.

Language: Swedish

Key words: Child Friendly City, marginalization, children
In vulnerable position, participation, protection, provision.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Barnkonventionen	2
2.1	Barnkonventionens fyra grundprinciper.....	3
2.2	Alla barns rätt till trygghet, delaktighet och tjänster	5
3	Barnvänlig kommun.....	9
3.1	De tio byggklossarna	10
3.2	De sju stegen	10
3.3	Barnkonsekvensanalys	13
4	Barn med risk för marginalisering	13
4.1	Försummade barn.....	15
4.2	Barn med funktionsnedsättning.....	18
4.3	Barn med invandrarbakgrund	22
5	Metoder.....	24
5.1	Litteratursökning	25
5.2	Fokusgruppintervju.....	25
5.2.1	Antalet fokusgrupper och antalet deltagare	26
5.2.2	Genomförandet av fokusgruppintervju	27
5.3	Den öppna individuella intervjun	28
5.4	Etiska aspekter	29
5.5	Innehållsanalys av fokusgruppintervjun	30
5.6	Innehållsanalys av den öppna individuella intervjun	32
6	Resultatredovisning och analys.....	33
6.1	Resultat från fokusgruppintervjun.....	33
6.1.1	Förälderns mående	33
6.1.2	Sociala aspekter.....	34
6.1.3	Språket.....	34
6.1.4	Kulturella aspekter	34
6.1.5	Utmaningar då funktionsnedsättning.....	35
6.1.6	Stödbehov då funktionsnedsättning	35
6.1.7	Befintligt stöd.....	36
6.1.8	Förslag på förebyggande stöd.....	36
6.1.9	Hobbyverksamhet.....	38
6.1.10	Klubbar.....	39
6.1.11	Fungerande samarbete	39
6.1.12	Förbättra samarbetet.....	39
6.1.13	Information.....	40

6.1.14	Hur hör man barnet.....	40
6.1.15	Barnets rättigheter	40
6.2	Resultat från öppna individuella intervjuer	41
6.2.1	Delaktighet i hobbyverksamhet om någon form av funktionsnedsättning 41	
6.2.2	Delaktighet i hobbyverksamhet om invandrarbakgrund	41
6.2.3	Deltagande i hobbyverksamhet om familjen har ekonomiska svårigheter 42	
6.2.4	Alla barns lika möjlighet till deltagande i hobbyverksamhet.....	42
6.3	Utvecklingsmöjligheter	43
6.3.1	Stödfunktioner för förälder	43
6.3.2	Barns delaktighet.....	44
6.3.3	Möjliggör delaktighet i fritidsaktivitet	45
6.3.4	Information	46
7	Kritisk granskning och diskussion	47

1 Inledning

Finland är ett bra och tryggt land att växa upp i, men även här finns det många barn och unga som av olika orsaker löper risk för utslagning i samhället. Det finns barn som går hungriga och lägger sig, det finns barn som inte har en trygg vuxen att ty sig till, det finns barn som inte har möjlighet att delta i hobbyverksamhet och det finns barn som inte mår bra i sin egen kropp, osv.

Socialt utanförskap handlar om den egna upplevelsen av att vara inkluderad eller upplevelsen av att vara utanför i samhället. Det är svårt att definiera vilka barn som är de sårbara barnen, men man vet att ju flera riskfaktorer ett barn utsätts för, desto större risk för socialt utanförskap. (Unicef, 2019)

För att utvecklas och växa till en självständig individ behöver ett barn särskild omsorg. Om inte grunden är i skick så ökar risken för utslagning. (Me säätio, 2018). Olikheter i vuxna människors liv påverkar ofta också barnets liv. Det finns en stark sammankoppling mellan ett barns utfall och familjens bakgrund. (Unicef, 2016, 40). De barn och ungdomar som uppskattas vara i riskzonen för social utslagning, som sträcker sig över generationer, är i Finland 20 000 till antalet. Det finns 60 000 15 – 29 åringar utanför utbildning och arbetsliv i landet. (Me säätio, 2018).

Barnkonventionen har gällt som lag i Finland sedan 1991. (Lapsen Oikeudet, u.å). Barnkonventionens grundläggande princip är att alla barn har rätt till skydd, (protection), rätt till delaktighet, (participation), och rätt till samhällets tjänster och resurser, (provision). (Etene, 2014 & Brunnberg och Visser-Schuurman, 2015, 572).

För att främja förverkligandet av barnets rättigheter i dess vardag införde Finlands UNICEF, den internationella Child Friendly City-modellen, (barnvänlig kommun), i Finland. (Finlands Unicef rf , 2013, 3). Child Friendly City-modellen, har sedan 1996, tillämpats i städer i hela världen. Finlands Unicef har utvecklat sin modell i samarbete med Tavastehus stad så att den passar för finländska kommuner. (Finlands Unicef rf , 2013, 5). Raseborgs stad är en av flera kommuner i Finland som idag har utmärkelsen Unicef barnvänlig kommun. En av de saker som man aktivt arbetar för inom Unicef barnvänlig kommun är de barn som av någon orsak är i en sårbar position och därmed riskerar att marginaliseras. Enligt ansvarig för Raseborgs Barnvänliga kommuns koordineringsgrupp, (2019), har man också i

Raseborg bestämt att satsa på detta område. Detta examensarbete är ett beställningsarbete av Barnvänlig kommun i Raseborg.

Det finns många olika faktorer till varför ett barn kan vara i en sårbar position i samhället och därmed löpa risk för marginalisering. I det här arbetet kommer skribenten att fokusera på barn som har någon form av funktionsnedsättning, barn med invandrabakgrund och barn från sårbara familjer. Skribenten kommer i den egna undersökningen att främst fokusera på barn under högstadieålder inom Raseborg. I övrigt kommer skribenten att också ta med material från undersökningar som gjorts bland äldre barn.

Syftet med arbetet är att undersöka hur situationen för barn som har någon form av funktionsnedsättning, barn med invandrabakgrund och barn från sårbara familjer, ser ut i Raseborg. Har de möjlighet till delaktighet och tjänster?

Frågeställningarna är följande:

Vad kan orsaka att barn med någon form av funktionsnedsättning, barn med invandrabakgrund och barn från sårbara familjer riskerar att marginaliseras?

Hurudant stöd kan förebygga marginalisering bland barn med någon form av funktionsnedsättning, barn med invandrabakgrund och barn från sårbara familjer?

Hur kunde man inom staden Raseborg arbeta för att alla barn skulle ha lika möjligheter till delaktighet?

2 Barnkonventionen

Den 20 november 1989 antogs barnkonventionen av FN:s generalförsamling. Internationellt trädde den i kraft den 2 september 1990 och har sedan 1991 gällt som lag i Finland. Totalt har 96 länder skrivit under avtalet och förbinder sig till att följa avtalet. (Lapsen Oikeudet, u.å.). Barnkonventionen anger rättigheter som gäller för barn i hela världen. Enligt barnkonventionen är ett barn en människa som är under 18 år. För att övervaka att barnkonventionen respekteras finns en kommitté: FN:s Barnrättskommitté. Kommittén består av 18 experter, från olika geografiska områden och olika rättssystem. Experterna väljs för fyra år åt gången. Kommittén är belägen i Genève. (Swärd, 2016 19 - 20).

Finland var aktivt med och arbetade fram barnkonventionen och därmed kunde man ta i beaktande många frågor gällande den egna lagstiftningen på förhand. Finland har dock fått

anmärkningar av FN:s Barnrättskommitté om att den finska lagstiftningen inte är helt överensstämmande med barnkonventionen. År 1996 i samband med den första rapporteringen till FN:s Barnrättskommitté, uttryckte kommittén sin oro över att Finland inte hade beaktat barnkonventionens principer, i synnerhet rätten till icke-diskriminering, barnets bästa och barnets rätt till att bli hörd, i sin lagstiftning. Vid senare rapporteringstillfällen har kommittén upprepat samma oro. (Lapsiasia, 2018, 131).

2.1 Barnkonventionens fyra grundprinciper

Barnkonventionen är ett avtal om mänskliga rättigheter som gäller alla barn. Avtalet säger att barn är individer med egna rättigheter och inte någon annans egendom. Avtalet består av 54 artiklar, vilka utgör en helhet, men det finns fyra grundprinciper som alltid bör beaktas i frågor som gäller barn. De fyra grundprinciperna är:

1. *Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras, (artikel 2)*
2. *Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa, (artikel 3).*
3. *Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling, (artikel 6)*
4. *Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad, (artikel 12).*

(Lapsen Oikeudet, u.å. & Unicef, u.å.)

Grundprinciperna beskrivs var och en i en egen artikel men de är också allmänna eftersom de är vägledande i tolkning och tillämpning av alla konventionens artiklar. (Brunnberg & Åkerström Kördel, 2017, 65).

Principen om likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering handlar om att alla barn är lika värdefulla och har samma människovärde. Artikeln understryker att barnet ska respekteras oberoende av barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan ideologi, nationella börd eller annan ställning. De här är bara en del av de diskrimineringsgrunder som kan finnas. FN:s Barnrättskommitté betonar att varje land måste vara uppmärksam på nya diskrimineringsgrunder som kan

uppstå. Exempel på nya diskrimineringsgrunder som uppstått efter 1989 är könsöverskridande identitet och sexuell läggning. (Svärd 2016, 44 – 45).

FN:s Barnrättskommitté har uttryckt sin oro över att barn med funktionsnedsättning, barn med invandrarbakgrund och barn som hör till etniska minoriteter blir diskriminerade i Finland. (Lapsiasia, 2018, 140)

Principen om barnets bästa innebär att barnet har en verklig rättighet att få sitt bästa bedömt och prioriterat. Om det finns flera tolkningar ska alltid den tolkning som bäst tar hänsyn till barnets bästa ha företräde. Beslutsprocessen ska innehålla en bedömning av konsekvenser för barnet. Det ska vara tydligt hur barnets bästa har tagits i beaktande i beslutet och vilka kriterierna har varit. Det ska även visas på hur man har vägt barnets bästa mot andra hänsynstaganden. (Svärd 2016, 27–28). Vid beslutsfattanden som påverkar barns liv, individuellt eller kollektivt, är det barns rätt att få sina intressen värdesatta före andra intressen. I beslutsfattande som kan ha konsekvenser för barn, borde man alltid använda sig av analyser kring tänkbara negativa och positiva konsekvenser för barnet. (Brunnberg & Åkerström Kördel 2017, 66–67).

FN:s Barnrättskommitté har påpekat att man inom den finska lagstiftningen inte tillräckligt hänvisar till barnets bästa eller beaktar barnets bästa tillräckligt i beslutsfattandet. Finland har av kommittén blivit uppmanad att göra en förbättring. (Lapsiasia, 2018, 141)

Principen om rätt till liv, överlevnad och utveckling handlar om att varje barn har en grundläggande rätt till liv och konventionsstaterna ska säkerställa barnets överlevnad och utveckling. Tidpunkten för barndomens början är öppen i barnkonventionen, vilket innebär att varje land ska definiera rättigheter om livets början själv. FN:s Barnrättskommitté har inte tagit ställning till etiska frågor gällande t.ex. abort. Ett barn ska ha möjlighet att växa upp i en miljö som möjliggör överlevnad och ger goda förutsättningar för att barnet utvecklas till sin fulla potential. Utveckling handlar inte enbart om att barnet ska bli vuxen, det handlar också om att barnet ska erbjudas goda förutsättningar i barndomen. (Svärd 2016, 58 – 60).

Principen om rätt till delaktighet och inflytande handlar om att barnet har rätt att uttrycka sina åsikter och bli lyssnad till. Barnet har också rätt att avstå från att säga sin åsikt, eftersom att bli hörd är en rättighet inte en skyldighet. Det här innebär att man ska ta det som barnet säger på allvar. (Svärd 2016, 35 - 36). FN:s barnrättskommitté har gjort en kommentar till denna artikel om att det är alla konventionsstaters skyldighet att utgå från att alla barn är kompetenta att uttrycka sina åsikter. Först efter att barnet har fått uttrycka sina åsikter kan

man avgöra hurudant inflytande åsikterna ska ha i beslutsprocessen. (Brunnberg & Åkerström Kördel 2017, 68).

FN:s barnrättskommitté har rekommenderat att Finland tar bort åldersgränser i sin lagstiftning, så att alla barn under 18 år blir hörda, på ett med tanke på utvecklingsnivån lämpligt sätt, i rättsliga och administrativa förfaranden som gäller dem själva. (Lapsiasia, 2018, 144). Enligt barnskyddslagen, (2007/417), ska ett barn som fyllt 12 år ges möjlighet att bli hörd i barnskyddsärenden som gäller barnet själv. Om det finns risk för att hörandet kan skada barnets hälsa eller utveckling behöver man inte utreda barnets åsikt. Ett barn som fyllt 12 år har rätt att föra sin talan, vid sidan av vårdnadshavare eller annan laglig företrädare, i barnskyddsärenden som gäller dem, (§20 & §21). Enligt förvaltningslagen, (2003/434), har en minderårig som fyllt 15 år och dennas vårdnadshavare eller annan laglig företrädare rätt att var för sig föra talan i ärenden som gäller den minderårigas person eller personliga fördel eller rätt, (§14).

2.2 Alla barns rätt till trygghet, delaktighet och tjänster

Alla barn har rätt till skydd, (protection), rätt till delaktighet, (participation), och rätt till samhällets tjänster och resurser, (provision). (Etene, 2014 & Brunnberg och Visser-Schuurman, 2015, 572).

Rätten till skydd, (protection), handlar om att barn ska skyddas från alla former av fysiskt och psykiskt våld och vanvård, (artikel 19), från alla former av sexuella trakasserier och sexuella övergrepp, (artikel 34), från tortyr och från berövande av sin frihet, (artikel 37). Barn har rätt till sin identitet, (artikel 8) och alla barn har samma rättigheter, (artikel 2). Oberoende var ett barn befinner sig, i det egna hemmet, förskolan, skolan, fritidsverksamhet, hälso- och sjukvården osv, har barnet rätt att känna sig tryggt. Ett barn ska även skyddas från självskadebeteende, våld bland andra barn och seder som kan vara skadliga. (Etene, 2014 & Brunnberg och Visser-Schuurman, 2015, 572 & Swärd 2016, 163).

Även om dödligheten bland barn och unga i Finland, på grund av olyckor minskat mycket sedan 1970-talet, är det dock olyckor och självmord som är största orsaken till dödsfall för barn och unga under 25 år. Enligt THL:s nationella program för främjandet av barn och ungas hälsa är det varje år ca 89 unga under 25 år som begår självmord i Finland. Samma program informerar om att ca 700 unga är på grund av självskadebeteende i behov av sjukhusvård årligen, (åren 2014 – 2016). Undersökning som gjorts 2014 i flera olika länder

i Europa, visar att risken för olyckor har ökat bland barn som kommer från familjer där föräldrarna har narkotikaproblematik, barn med funktionsnedsättning och barn som kommer från fattiga familjer. Enligt THL:s nationella program för främjandet av barn och ungas hälsa visar forskning att en tredjedel av föräldrar i Finland använder någon form av aga i uppfostran. (THL, 2019a)

Alla barn ska skyddas mot alla former av sexuellt utnyttjande och mot sexuella övergrepp. I artikel 34 nämns tre olika former av utnyttjande mot vilka konventionsstaterna ska vidta åtgärder för att förhindra: 1) att ett barn förmås eller tvingas att delta i en sexuell handling, 2) att ett barn prostitueras och 3) att ett barn utnyttjas i pornografiskt material och/eller pornografiska föreställningar. FN:s Barnrättskommitté har identifierat barngrupper som är i större risk för att utsättas för sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande: flickor, flyktingar eller asylsökande, barn utan hem och föräldralösa barn, omhändertagna barn, barn med funktionsnedsättningar, barn med kommunikationssvårigheter och barn i väpnade konflikter. Det finns också barn som så att säga erbjuder sex mot ersättning. Ersättningen kan vara pengar, mat, alkohol, droger, tobak osv. De här barnen kan ha svårt att se sig själva som offer. Sex mot ersättning kan likställas med självskadebeteende och dessa barn är i lika stort behov av stöd som andra barn som far illa. (Svärd 2016, 171 & 174 – 175).

I barnskyddslagen, (2007/417), finns nämnt vilka alla aktörer som har en skyldighet att anmäla till det organ som ansvarar för socialvården i kommunen, om de fått kännedom om att ett barns omständigheter eller barnets egna beteende äventyrar barnets utveckling. Lagen säger också vilka aktörer som är skyldiga att göra en polisanmälan om de fått kännedom om att det finns skäl att misstänka att ett barn utsatts för en gärning som klassas som sexualbrott eller en gärning som är straffbar som brott mot liv och hälsa. (§25).

Konventionsstaterna måste garantera att inget barn utsätts för tortyr eller någon annan omänsklig behandling. Inget barn ska heller få berövas sin frihet, med vilket menas alla former av frihetsberövande. Gripande, anhållan eller häktning av ett barn ska ske i enlighet med lag och endast som en sista utväg och för kortast lämpliga tid. Enligt barnkonventionen borde man, om möjligt, hålla unga förbrytare utanför kriminalvård och frihetsberövande instanser. (Svärd 2016, 195 & 197 & 200).

Medborgarskap, namn och släktförhållanden är tre av många beståndsdelar som bygger upp identiteten. Andra aspekter av identitet är t.ex. etniskt ursprung, religion, könsidentitet och

sexuell läggning. Om nödvändigt ska ett barn få hjälp och skydd för att återupprätta sin identitet. (Svärd 2016, 246 – 247).

Rätt till delaktighet, (participation), handlar om barnens rätt till delaktighet i beslut som handlar om dem själva samt delaktighet i samhällseliga beslut. Exempel på detta är rätten till att få uttrycka sin mening och höras i frågor som berör barnet, (artikel 12), och rätten till tillgång av information, (artikel 17). Hit räknas också rätten till lek och fritid, (artikel 31) och rätten till sin kultur om man hör till en minoritet, (artikel 30). (Etene, 2014 & Brunnberg och Visser-Schuurman, 2015, 572).

I enkäten Hälsa i skola, har 42,8 % av eleverna från åk 4 och 5 i Raseborg, svarat att de varit med och planerat skolans saker. Övriga svar angående delaktighet i skolan ligger mellan 48,4%, (med och planerat skolans gårdsområde), och 72,3%, (med och planerat lektionsinnehållet). (THL 2019g).

Ett barn har rätt att ta del av information från både nationella och internationella källor. Barn ska skyddas från sådan information och sådant material som kan vara till skada för dem. Fokus ligger på massmedias roll i relation med barnets rättigheter att få information tillgänglig för dem och att information om barn ska förmedlas på ett respektfullt sätt. (Svärd 2016, 244 - 245)

Ett barn har rätt till vila, fritid, lek, rekreation och deltagande i det kulturella och konstnärliga livet, som är anpassat efter ålder. De här olika delarna skapar tillsammans förutsättningar för barnets utveckling. Enligt FN:s Barnrättskommitté innebär begreppet fritid att barnet ska ha tid och frihet att använda sig av den som barnet själv önskar. Det är tid utan skyldigheter, ansvar i hemmet eller annan aktivitet som barnet inte själv styr över. Det är viktigt att barnet deltar i fritidsaktiviteter av egen vilja, inte för att någon vuxen driver på det. Begreppet lek inkluderar aktivitet av barn, den följer inte alltid regler och kontrolleras inte av vuxna, även om en vuxen kan ha uppsikt över leken och eventuellt stöder barn som är i behov av hjälp för att leka. Lek är viktigt för barnets utveckling, genom leken lär sig barnet viktiga sociala färdigheter. Den psykiska och fysiska hälsan utvecklas också via leken. FN:s Barnrättskommitté har lyft fram att barn med funktionsnedsättningar, flyktingar och asylsökande, omhändertagna barn, familjeplacerade barn, barn utan bostad och barn som lever i ekonomisk utsatthet, dåliga eller farliga miljöer är barn vars rättigheter till fritid och kultur bör uppmärksammas extra. (Svärd 2016, 90 – 93).

I enkäten Hälsa i skola, (2019), har 92,8 % av eleverna från åk 4 och 5 i Raseborg, svarat att de ägnar sig åt ett fritidsintresse minst en gång/vecka. 33,4 % svarade att de ägnar sig åt ett fritidsintresse minst fem dagar/vecka. Att man ägnar sig åt konst och kultur minst en dag/vecka har 84,6% av eleverna svarat. (THL 2019g).

Barn som tillhör en urbefolkning, kommer från etnisk, religiös eller språklig minoritet har rätt, tillsammans med andra gruppmedlemmar eller med sitt folk, till ett eget kulturliv, att utöva sin religion och att använda sitt eget språk. (Swärd 2016, 249)

Rätten till samhällets tjänster och resurser, (provision), handlar om rätten till hälso- och sjukvård, (artikel 24), rätten till utbildning, (artikel 28 och 29), rätten till skälig levnadsstandard, (artikel 27) och rätten till social trygghet och statligt stöd, (artikel 26). (Etene, 2014 & Brunnberg och Visser-Schuurman, 2015, 572).

Barnkonventionens definition av hälsa är att det är ett tillstånd av fullständigt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Det är i första hand vårdnadshavaren som bär huvudansvaret för barnets hälsa, men de ska få stöd i rollen som förälder. Barn med psykisk ohälsa har rätt att i så stor utsträckning som möjligt få vård i sitt närsamhälle. Barnet har rätt att leva i en miljö som inte är skadlig för dess hälsa och en miljö fri från våld och övergrepp. Barnet ska också skyddas från skadliga levnadsvanor som missbruk av alkohol, tobak och droger. Spel, skadligt sexuellt beteende, internet och annan teknik hör också till det som kan innebära skadliga levnadsvanor. Barn som utsatts för någon form av traumatisk händelse har rätt till rehabilitering av professionella med kompetens att möta barnets specifika behov. (Swärd 2016, 80 - 84).

I enkäten Hälsa i skola, har 8,8% av eleverna från åk 4 och 5 i Raseborg, svarat att de upplever hälsotillståndet medelmåttligt eller dåligt. 15,6 % har svarat att de haft problem med anknytning till sitt humör under de senaste två veckorna. Rökt någon tobaksprodukt eller e-cigarett minst en gång har 4,6 % svarat att de gjort. 3,2 % av pojkarna har använt snus minst en gång, flickornas % var 0,0. (THL 2019g).

Alla barn har rätt till en levnadsstandard som bidrar positivt till deras utveckling. Det är i första hand vårdnadshavarna som har ansvar över att säkerställa barnets utveckling. Om vårdnadshavaren inte av någon orsak klarar av detta, ska konventionsstaten i enlighet med de ramar som man inom nationen har uppsatt stöda vårdnadshavaren. Det kan vara fråga om materiella bistånd eller andra stödåtgärder. Man ska fokusera på att stöda vårdnadshavarna i deras åtaganden att ge barnet en skälig levnadsstandard, fokus är inte direkt på barnet. Ett

barn har alltid i första hand rätt att bli omhändertagen av sina egna föräldrar i en hemmiljö. (Swärd 2016, 73–75)

3 Barnvänlig kommun

Målet med FN:s konvention om barnens rättigheter har varit att skapa ett barnvänligt samhälle. Finlands Unicef strävar efter att bygga upp denna barnvänlighet tillsammans med kommunerna. Barnvänlighet betyder, enligt Unicef, att de rättigheter som man har definierat i FN:s barnkonvention, förverkligas. En barnvänlig kommun är alltså en kommun som genuint strävar efter att förverkliga och främja barnens rättigheter. (Finlands Unicef rf , 2013, 3 - 4). Utmärkelsen barnvänlig kommun fås för två år åt gången. För att en kommun ska få denna utmärkelse ska man inom kommunen arbeta för att uppnå specifika mål. Arbetet tar inte slut då kommunen fått utmärkelsen, om kommunen vill fortsätta erhålla utmärkelsen måste den fortsätta att implementera modellen. (Finlands Unicef rf , 2013, 26).

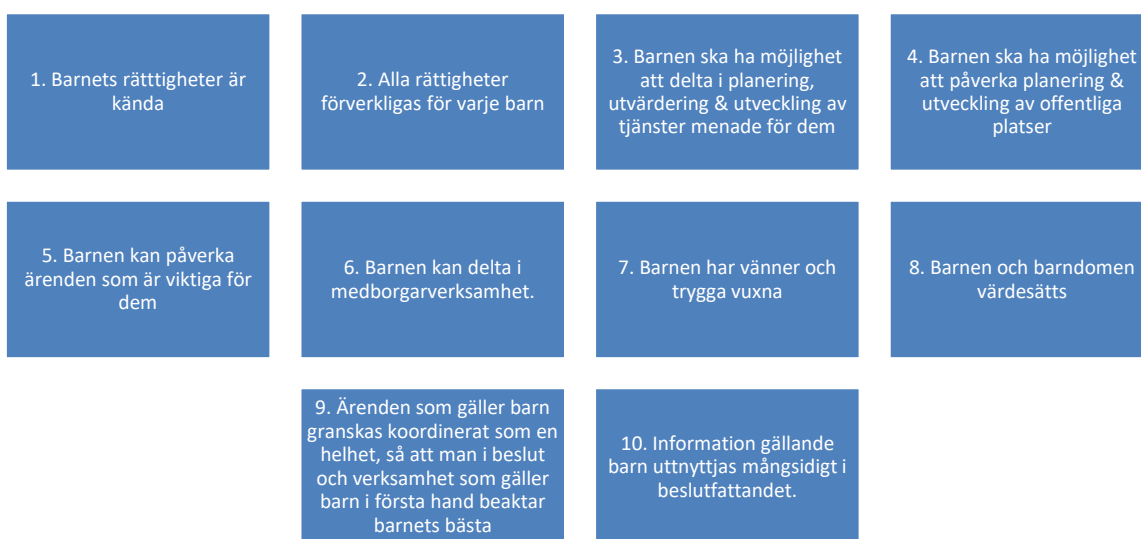
Modellen En barnvänlig kommun är en kommunutvecklingsstrategi där man utgår från barnets rättigheter. Modellens fokus är både på struktur, tanke- och tillvägagångssätt. Barnet ses som en kommuninvånare, och ska ha möjlighet att säga sin åsikt om hur kommunen, där barnet lever sin vardag, ska se ut. Sedan 1996 har Unicefs internationella Child Friendly City-modell tillämpats i världen och den finska modellen grundar sig på denna. I Finland har modellen utvecklats i samarbete med staden Tavastehus under åren 2012 – 2013. (Finlands Unicef r.f., 2013, 5).

Kommunorganisationen ansvarar för helhetskoordineringen av modellen och utvecklingsarbetet. I kommunen utses en koordineringsgrupp, vilken har ansvar för att processen framskrider. Arbetet med en barnvänlig kommun förutsätter att hela kommunen är engagerad. En central roll i arbetet har de som arbetar med barn och unga, t.ex. daghem och skolor. Andra aktörer, som påverkar barnens vardag, ska också inkluderas i arbetet, t.ex. social-och hälsovårdstjänster. Civilsamhällets aktörer; barn- och ungdomsorganisationer och församlingar kan bidra med expertis som stöd för utvecklingen, men också utveckla sin egen verksamhet med tanke på modellens mål. Medborgarorganisationer, medier och kommersiella aktörer ska också vara delaktiga i utvecklingsarbetet. Lokala medier kan t.ex. ge utrymme för barn och ungas åsikter och skriva om utvecklingsprocessen. Barn och unga ska tas med i utvecklingsarbetet och vuxna som arbetar med dem ska stöda och möjliggöra detta. (Finlands Unicef., 2013, 7 - 8 & 10).

Modellen Barnvänlig kommun har 10 byggklossar, (figur 1) och sju steg (figur 2). Byggklossarna är modellens målsättningar och stegen berättar vad kommunen ska göra och beakta då den förverkligar modellen. De sju stegen är gemensamma för alla kommuner och man kan inte erhålla utmärkelsen En barnvänlig kommun utan att följa dessa steg. (Finlands Unicef r.f. 2013, 5).

3.1 De tio byggklossarna

De tio byggklossarna finns till för att vägleda kommunen att utveckla strukturer, tjänster och verksamhetsmodeller på ett sådant sätt att man alltid garanterar barnens möjlighet till deltagande och respekterar deras rättigheter på ett likvärdigt sätt. Byggklossarna är lika för alla kommuner som genomför modellen. För varje byggkloss finns en kontrollista, med hjälp av den kan kommunen bedöma utgångsläget, välja utvecklingsområde, hur gå tillväga och följa upp hur man lyckats. (Suomen Unicef, 2015,

Figur 1. De tio byggklossarna

3.2 De sju stegen

För att uppnå bemärkelsen En Barnvänlig kommun ska kommunen följa de sju stegen. De sju stegen är lika för alla kommuner. Då kommunen förbinder sig att uppnå målen i modellen och utser en koordineringsgrupp inleds arbetet med att utveckla En Barnvänlig kommun. Under utvecklingsperiodens första år fokuserar man på planeringen, det andra året handlar om genomförandet. Efter det ska kommunen rapportera och Unicef ger sin bedömning och

eventuellt ett beviljande av utmärkelsen En Barnvänlig kommun. En ny period på två år börjar, om kommunen fortsätter implementeringen av En Barnvänlig kommun. (Finland Unicef r.f. 2013, 11).

I koordineringsgruppen ska det finnas mångsidig expertis och tillräckligt mandat med tanke på att modellens mål är att få till stånd bestående förändringar. Expertis från åtminstone följande områden borde finnas i koordineringsgruppen för att man ska kunna granska ärenden ur ett helhetsmässigt perspektiv: småbarnsfostran, grundläggande utbildning och utbildning på andra stadiet, ungdomsarbete, hälsotjänster, barnskydd, samhällsplanering, centralförvaltning, politiskt beslutfattande och betydande aktörer inom civilsamhället. (Finlands Unicef r.f., 2013, 13).

För den inledande kartläggningen och ledandet av utvecklingsarbetet ansvarar koordineringsgruppen. I kartläggningen använder man sig av kontrollistorna som hör till de tio byggklossarna. Det är viktigt att kartläggningen utgår från mångsidig information och man ska utnyttja barns, ungas och familjers erfarenheter av sin egen vardag och hur de upplever att deras rättigheter förverkligas. Då man samlar in information från barn och unga är det viktigt att man identifierar de som har svårt att få sin röst hörd, för att även få deras åsikter. (Finland Unicef r.f., 2013, 16).

Koordineringsgruppen bestämmer mål utifrån information som fås från kartläggningen. Modellen En Barnvänlig kommun förutsätter att barn och unga deltar i utvecklingsarbetet. Koordineringsgruppen avgör på vilket sätt barn och unga deltar. Man kan till exempel utse barn och unga som medlemmar i koordineringsgruppen, eller ha en kontinuerlig växelverkan med en större grupp av barn och unga. Oberoende hur man väljer att göra detta så ska koordineringsgruppen tillsammans med barn och unga göra upp en verksamhetsplan. Det är verksamhetsplanen som styr genomförandet av utvecklingsarbetet. (Finland Unicef r.f., 2013 13 – 14).

Koordineringsgruppen ska följa upp genomförandet av åtgärderna. Information om åtgärderna ska delges både inom och utanför kommunorganisationen. För rapporteringen ska man i detta steg samla in barns och ungas åsikter. Rapporteringen om utvecklingsarbetet och resultatet av det till Unicef är avslutningen på den tvååriga perioden. Syftet är att utvärdera om utvecklingsarbetet har uppnått de utsatta målen. Ett annat syfte med rapporteringen är att sammanställa information som kommunen och Unicef kan använda sig av i sitt fortsatta utvecklingsarbete. Själva rapporteringen sker på ett uppföljningsmöte. Man

går också igenom barnens och ungdomarnas rapport, utifrån denna rapport kan man lära sig vad bevara i utvecklingsarbetet och vad man borde göra annorlunda i framtiden. (Finland Unicef r.f., 2013, 20 & 22).

Unicef bedömer hur kommunen har lyckats implementera modellen. Det är två uppföljningsmöten, där man bedömer utvecklingsarbetet och dess resultat. Det finns fem bedömningsområden: 1. Koordineringsgruppens sammansättning och verksamhet, 2. Barns och ungas deltagande i planeringen, 3. Kartläggning och utgångsläget, 4. Beredning av verksamhetsplanen och 5. Genomförande av verksamhetsplanen. För att bli beviljad utmärkelsen En Barnvänlig kommun måste kommunen uppnå åtminstone miniminivå på alla olika delområden. Utvecklingen som skett ställs i relation till kommunens utgångsläge. Om Unicef bedömer att man inom kommunen har lyckats i sitt arbete, beviljas kommunen med utmärkelsen En Barnvänlig kommun, utmärkelsen gäller i två år. Utmärkelsen betyder inte att arbetet är färdigt, den är ett tack för ett aktivt arbete för barnvänlighet. Kommunen får ett nationellt tillkännagivande och en inbjudan att fortsätta utvecklingsarbetet. (Finland Unicef r.f., 2013, 24).

Figur 2. De sju stegen

3.3 Barnkonsekvensanalys

En process där man i förväg granskar hurdana konsekvenser beslut kan ha på barns välbefinnande och förverkligandet av deras rättigheter kallas för en barnkonsekvensanalys. Genom analysen jämför man olika alternativ för att komma fram till den bästa lösningen. Då man gör en barnkonsekvensanalys säkras man att barnets bästa tas i beaktande i beslutsfattande som berör barn. Då man i beslutsfattandet gör en barnkonsekvensanalys är det viktigt att man hör barn, unga och andra som kan påverkas av beslutet. Det är speciellt viktigt att man gör en barnkonsekvensanalys då konsekvenserna av beslutet påverkar barn i en sårbar position, de här barngrupperna kan, beroende på beslutet, vara invandrabarn, barn till asylsökande, placerade barn, barn med någon form av funktionsnedsättning och barn från fattiga familjer. Då man inom kommunen behandlar ett nytt ärende, där det inte finns tidigare erfarenhet eller verksamhetsmodeller att använda sig av i beslutsfattandet, finns det också orsak att göra en barnkonsekvensanalys. (Finlands Unicef rf., 2015). Genom att man inom kommunen gör barnkonsekvensanalyser kan man minska på negativa konsekvenser och stärka de positiva konsekvenserna. Beslutsfattarna kan göra beslut där de väljer den lösningen som har minst negativa konsekvenser för barn. (THL, 2018). Då man inom beslutsfattningen gjort en barnkonsekvensanalys ska man kunna påvisa vilken kunskap, bedömning och val förslaget baserar sig på, förutom detta ska man också kunna påvisa vilka barngrupper man har beaktat och hur man kommer att följa upp eventuella negativa konsekvenser och med vilka metoder man tänker lindra dem. (Custódio, 2016, 57).

4 Barn med risk för marginalisering

Under de senaste årtiondena har det i Europa vuxit fram skillnader i levnadsvillkor mellan olika befolkningsskikt. Då man beskriver dessa skillnader använder man sig av bland annat begrepp som marginalisering, socialt utanförskap och fattigdom. Barn som växer upp i socialt utanförskap riskerar att inte utvecklas i samma takt som jämnåriga. Dessa barn riskerar följande: ohälsa, sociala problem, svårigheter i skola, våld, mobbning, kriminalitet, fattigdom, arbetslöshet och diskriminering. (Unicef, 2019).

För att man ska kunna förhindra att marginalisering uppstår i framtiden är det viktigt att man förstår sig på dynamiken bakom fenomenet. Man är i behov av uppgifter om vilka faktorer som påverkar att marginalisering utvecklas och vilka livsskeden som är mest relevanta i denna utveckling. Me-stiftelsen och THL har tillsammans utvecklat ett dataverktyg, ”marginaliseringens dynamik”, med vars hjälp man kan rikta stöd- och hjälpinsatserna rätt.

Med hjälp av dataverktyget får man information om vilka faktorer som hör ihop med marginalisering och i vilken utsträckning marginalisering går från generation till generation. Verktyget utnyttjar THL:s omfattande kohortti87-material, vilket består av uppgifter om nästan alla som föddes i Finland 1987. (THL & me., 2018).

Forskning visar att barndomens levnadsförhållanden och föräldrar i sårbar position utgör en betydande riskfaktor för marginalisering av barn och unga och ett fortsatt utanförskap i vuxen ålder. I Finland sätts mycket offentliga medel på att försöka förebygga marginalisering och att hjälpa marginaliserade. Tyngdpunkten ligger dock på att hjälpa då problem redan finns och inte på att förebygga. Flera olika faktorer påverkar marginalisering. Dataverktyget marginaliseringens dynamik omfattar de tio största riskfaktorerna innan människan fyllt 30 år och med hjälp av verktyget kan man granska samband mellan över 20 olika marginaliseringsfaktorer. Från kohortti87 materialet har man fått fram att följande var de tio största riskerna till marginalisering i den åldersgruppen: **1.** placerad av barnskyddet i åldern 12 – 16, **2.** utan en yrkesutbildning vid 25 års ålder, **3.** placerad av barnskyddet före 6 års ålder, **4.** depressionsmedicin i åldern 14 – 18, **5.** får barn före 20 års ålder, **6.** tidig beteendestörning, **7.** inte med i gemensamma ansökan, **8.** förälder lever på utkomststöd en längre tid, **9.** hade sökt 3 gånger i gemensamma ansökan, **10.** dömd för brott eller 5 förseelser. (THL & me., 2018).

Brunnberg och Visser-Shuurman, (2015, 570), skriver i sin artikel *”Speak up! Voices of European Children in Vulnerable Situations”* att barn som är i sårbar position i vårt samhälle eller i behov av extra skydd är t.ex. flyktingbarn, barn utan föräldrar, barn från minoriteter och barn med funktionsnedsättningar. Det finns en oro för hur det ska gå för de barn som växer upp i röriga hemförhållanden, med föräldrar som av någon orsak mår dåligt, eller för de barn som har inlärnings- eller koncentrationssvårigheter. Ett barn utvecklar sin personlighet under sina första år och är då i behov av trygga familjeförhållanden och av att samhället gör olika satsningar, t.ex. med tanke på att minska fattigdom bland barn. I Finland mår barnen fysiskt bättre idag, men man kan se att barn och unga har inlärningsproblematik och psykiska problem. (Lapsiasia, 2018, 19).

En undersökning gjord i Europa bland barn, visar att barn i sårbar position i samhället har mycket liten eller ingen kunskap alls om sina egna rättigheter. Samma undersökning visade att barn i en sårbar position eller med speciella behov mera än andra barn valde att prioritera vikten av tillgång till tjänster som hälsovård, skolgång osv. Från det har man dragit slutsatsen

att andra barn tar tillgången till dessa tjänster mera för givet än vad barn i en sårbar position gör. (Brunnberg & Visser-Schuurman, 2015, 580 & 586).

4.1 Försummade barn

WHO definierar barnmisshandel som den misshandel och försummelse som barn under 18 år utsätts för. Det inkluderar alla typer av fysisk och emotionell misshandel, sexuellt missbruk, försummelse, kommersiell och annan exploatering som resulterar i skada eller potentiell skada för barnets hälsa, överlevnad, utveckling och värdighet i samband med ett ansvars-, förtroende- och maktförhållande. Exponering av intimt partnervåld kan också räknas till barnmisshandel. (WHO, 2016).

Man har kunnat identifiera riskfaktorer som kan orsaka barnmisshandel, (alla riskfaktorer finns inte i alla kulturella och sociala sammanhang). WHO har delat in dessa riskfaktorer i fyra grupper: *barnet, förälder eller vårdnadshavare, förhållande* och *samhälleliga* faktorer. Man kan aldrig skylla barnet för att det blir utsatt för misshandel, men man har kommit fram till riskfaktorer hos barnet som kan öka risken för misshandel: att vara under fyra år eller tonåring, att vara oönskat eller att man inte uppnår föräldrarnas förväntningar, man har speciella behov, gråter ständigt eller man har onormala fysiska drag. Egenskaper hos förälder eller vårdnadshavare som ökar risken för barnmisshandel är bland annat: svårigheter med anknytningen till det nyfödda barnet, man vårdar inte barnet, själv blivit misshandlad som barn, ingen kunskap om barns utveckling eller orealistiska förväntningar, alkohol- eller drogmissbruk, inblandad i kriminell verksamhet och ekonomiska svårigheter. Faktorer som har med familje-, intima partners-, vänskaps- och kamratrelationer som kan öka risken för barnmisshandel är bland annat: fysiska, utvecklings- eller mentala hälsoproblem hos en familjemedlem, familjesplittring eller våld mellan andra familjemedlemmar, isolering eller inget stödnätverk. Samhälleliga faktorer som kan öka risken för barnmisshandel är bland annat: köns- och samhällelig ojämlikhet, brist på bostäder och tillräckligt med tjänster för att stöda familjer och institutioner, hög arbetslöshet och fattigdom, lätt tillgänglighet till alkohol och droger, otillräcklig politik och program för att förhindra barnmisshandel, barnpornografi och barnarbete, sociala och kulturella normer som glorifierar eller främjar våld mot andra, krav av styva könsroller, och förminskar barnets status i föräldra-barn förhållandet, en social- ekonomisk-, hälso-, och utbildningspolitik som leder till sämre levnadsstandard eller till socioekonomisk ojämlikhet och instabilitet. (WHO, 2016).

Barnmisshandel orsakar lidande för barnet och för familjen och kan ha långvariga konsekvenser. Misshandel ger stress som i sin tur ger störningar i en ung hjärnas utveckling. Allvarlig stress kan försämra utvecklingen av immunsystem och nervsystem. Barn som utsatts för misshandel har också ökad risk för att som vuxna insjukna i cancer och hjärtsjukdomar, göra suicid och få könssjukdomar. (WHO, 2016). Felitti et al., (1998, 251 & 253) skriver i artikeln *Relationship of Childhood Abuse and Household Dysfunction to Many of the Leading Causes of Death in Adults, The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study* att man i undersökning funnit en stark relation mellan exponering av missbruk eller dysfunktionellt hem i barndomen och riskfaktorer för flera av de främsta dödsorsakerna i vuxen ålder. I artikeln nämns bland annat sjukdomar som ischemisk hjärtsjukdom, cancer och kronisk lungsjukdom. Det verkar som om beteenden som rökning, missbruk av alkohol och droger, överätande och sexuellt beteende, som kan vara medvetet eller omedvetet, används för att hantera stress orsakat av övergrepp, våld i hemmet eller andra former av dysfunktionellt familjeliv. Det här på grund av att beteendet ger en omedelbar farmakologisk eller psykologisk fördel för personen.

Förutom sociala- och hälsokonsekvenser orsakar barnmisshandel också ekonomiska konsekvenser som sjukhuskostnader, kostnader inom mentalvården, barnskyddet och övrig hälsovård. (WHO, 2016).

I artikeln *Childhood Maltreatment Predicts Poor Economic and Educational Outcomes in the Transition to Adulthood*, beskriver man en undersökning gjord i Stor Britannien, där resultatet visar att misshandel i barndomen utgjorde en större risk för sämre utbildningsförutsättningar och risk för att man inte deltog i utbildning, anställning eller någon annan form av praktik. Misshandel äventyrar utsikten för utbildning och anställning i framtiden på grund av mental ohälsa i barndomen. (Jaffee et al., 2018, 1146). Metzler et.al., (2017, 144 & 146), skriver i artikeln *Adverse childhood experiences and life opportunities: Shifting the narrative* att resultat från undersökning visar att tidiga upplevelser är relaterade till utbildning, anställning och inkomst senare i livet. Utbildning, anställning och inkomst är sammankopplade komponenter. Utbildning ger möjlighet till anställning och anställning ger inkomst. Utan dessa tre komponenter påverkas hälsan hos individen och denna har svårt att nå upp till sin fulla potential som individ och fullvärdig medlem i samhället. Samma undersökning visade att kumulativ påverkan, (fyra eller flera), av negativa barndomsupplevelser är förknippade med fattigdom i det vuxna hushållet.

I barnombudsmannens berättelse till riksdagen hänvisar man till Ruckenstein, (2014), då man skriver att, även om fattigdom bland barn i Finland är mycket mindre än i många andra länder, så lever vart tionde barn här i sådana ekonomiska förhållanden som utgör en risk för att barnet blir utanför sådan livsstil och verksamhet som anses att vara helt vanlig. Arbetslöshet är vanligt i många familjer och det är mycket sannolikt att en sådan familj blir under fattigdomsgränsen. (Lapsiasia, 2018, 24 & 26). LTH, undersökningen, (LTH = Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut), bland 4-åringar, (2018), visar att 10,8 % hade arbetslöshet inom familjen under de senaste 12 månaderna. (THL 2019e). Från Rädda Barnens enkät Barnens röst 2019 har 11% av de barn, (ålder 13–17), som svarat bedömt att deras familj är fattig eller ganska fattig. Enkäten visar att 23% av barn till ensamföräldrar upplever att deras familj är fattig eller ganska fattig, vilket man tolkar till att fattigdom är vanligare i familjer med bara en förälder. Av barnen från mindre bemedlade familjer deltar 61% inte i hobbyverksamhet som är avgiftsbelagd. Bland orsaker till att man inte deltar i avgiftsbelagd hobbyverksamhet hade barn från mindre bemedlade familjer uppgett orsaker som tidsbrist, långa avstånd och skuld känslor. Familjens ekonomiska situation är dock en av de vanligaste orsakerna till att man inte deltar i avgiftsbelagd hobbyverksamhet. Familjen hade enligt barnen inte råd med något extra och de ville inte heller vara till besvär för sina föräldrar. Familjens ekonomiska situation påverkar även barnens möjligheter att delta med vänner på café- och biobesök. (Rädda Barnen, 2019, 4–6). Av de familjer som deltog i LTH undersökningen bland 4-åringar 2018, hade 5,2% fått utkomststöd under de senaste 12 månaderna. (THL, 2019e). Av vårdnadshavare till 4-åriga barn hade 38,9% av de som svarat på LTH enkäten angett att de anser att familjens ekonomiska situation är medelmåttlig eller sämre. Av kvinnorna hade 10,7% svarat att de under de senaste 12 månaderna oroat sig över att maten ska ta slut. Undersökningen visade också att kvinnor oftare än män prutade på att köpa mat, mediciner eller att gå till läkare. Hela 16,1% av de kvinnor som svarat på enkäten hade prutat på detta. (THL, 2019f).

I Rädda Barnens undersökning hade 32% av barnen från mindre bemedlade familjer svarat att de blivit mobbade på grund av familjens ekonomiska situation. 38% av barnen i de mindre bemedlade familjerna hade svarat att endera de själva eller någon familjemedlem hade sökt hjälp från mentalvårdstjänster, motsvarande siffra bland förmögna familjer var 28%. (Rädda Barnen, 2019, 8). Från LTH undersökningen bland 4-åringar fås information om att, (enligt rådgivningspersonal), 1,8 % av familjerna i Raseborg varit i behov av stöd med tanke på den ena eller båda föräldrarnas psykiska mående eller mentala hälsa. Från undersökningen kommer dock inte fram om det är fråga om mindre bemedlade familjer. (THL, 2019e).

Barnskyddets tjänster hade 30% av de mindre bemedlade familjerna anlitat, motsvarande siffra bland de förmögna familjerna var 17%. (Rädda Barnen, 2019, 8). Från LTH undersökningen gjord bland 4-åringar fås information om att, (enligt rådgivningspersonal), 1,8%, av 4-åringarnas familjer i Raseborg har varit kund hos socialvårdens barn- och familjetjänster under 12 månaders tid. Samma undersökning visar att 1,8% av familjerna, i Raseborg, varit barnskyddsklienter under 12 månaders tid. (THL, 2019e).

Det är ovanligt att man idag röker i det egna hemmet, men det förekommer fortfarande. I LTH undersökningen gjord bland 4-åringar, (2018), förekom rökning i det egna hemmet i 3% av familjerna. Av 4-åringarna som deltog i undersökningen hade 9,5% blivit utsatta för att den ena eller båda föräldrarna druckit sig berusade. (THL, 2019e). Enkäten hälsa i skola, (2019), bland elever i årskurserna 4 och 5, har 1,3% av barnen från Raseborg uppgett skador till följd av överdriven alkoholkonsumtion. (THL, 2019g).

LTH undersökningen bland 4-åringar visar att inom småbarnspedagogiken finns det oro över saker som har med barnets grundvård att göra, i hela landet 9,4 % och i Raseborg 17,9%. (THL, 2019e). Av barnen som svarat på enkäten hälsa i skola för åk 4 och 5, (2019), hade 1,7% av barnen i Raseborg svarat att de utsatts för fysisk försummelse. Av barnen i Raseborg hade 15,2% svarat att de under sin livstid blivit utsatta för psykiskt våld av förälder, i hela landet var procenten 14,4. Utsatt för psykiskt våld av förälder under det senaste året hade 21,2 av barnen i Raseborg svarat att de blivit, i hela landet var procenten 17,1%. (THL, 2019g).

4.2 Barn med funktionsnedsättning

Artikel 23 i Barnkonventionen säger att ”ett handikappat barn ska ges bästa tänkbara vård och hjälp som främjar dess självförtroende och delaktighet”. (Lapsiasia, u.å). Artikel 7 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning handlar om barn med funktionsnedsättning. Artikeln anger att konventionsstaterna ska säkerställa att barn med funktionsnedsättning erhåller alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på lika villkor som andra barn. Artikeln säger också att i alla åtgärder ska barnets bästa komma i främsta rummet och att konventionsstaterna ska säkerställa att barnen har rätt att uttrycka sin åsikt i alla frågor som gäller dem och deras åsikter ska ges betydelse i förhållande till deras ålder och mognad på samma villkor som andra barn. För att kunna använda sig av denna rättighet ska de erbjudas anpassat stöd med tanke på ålder och funktionsnedsättning. (Finlands FN förbund, 2015, 26 – 27).

I Unicefs publikation "The state of the world's children, Children with disabilities", från 2013 visar man på att barn med funktionsnedsättning möter på olika former av uteslutning, de påverkas av detta på olika sätt, beroende på handikapp, kultur, var de bor och vilken klass de tillhör. Enligt samma publikation är flickor med funktionsnedsättning, "dubbelt funktionshindrade" på grund av sitt kön. Flickor med funktionsnedsättning möter inte bara fördomar och ojämlikheter på grund av sitt handikapp, i många fall är de också begränsade på grund av traditionella könsroller. (Unicef, 2013, 1-2).

En av de mest grundläggande förutsättningarna för att någon med funktionsnedsättning ska uppleva fysisk och psykisk hälsa, är att få känna sig, både privat och i samhället, delaktig. (Hallberg U. & Hallberg L. 2018, 62). Begreppet delaktighet betyder att man är en del i en aktivitet, ett sammanhang, eller i en relation. Utanförskap eller bristande delaktighet handlar för en med funktionsnedsättning om att leva vid sidan om eller också helt utanför. Man umgås inte med andra människor och man har begränsade möjligheter att bli inkluderad i kompisgäng eller i samhället. Utanförskap eller bristande delaktighet kan också betyda att man inte blir sedd och bekräftad av andra, på grund av att andra enbart ser funktionsnedsättningen. Ibland kan en person med funktionsnedsättning bli ignorerad av sin omgivning. Då man inte blir inkluderad i en grupp, inte får känna sig uppskattad, värdesatt och omtyckt innebär det förutom utanförskap att man går miste om personlig utveckling och en möjlighet att skapa en subjektiv god livskvalitet. Då man inte har en vän att spegla sig med finns det en stor risk att det resulterar i problem med självbilden. (Hallberg U. & Hallberg L. 2018, 96 - 97). I THL:s handbok på webben om funktionshinderservice står att barn med funktionsnedsättning har i första hand rätt att vara barn med samma möjligheter till lek, vänner, skolgång och hobbyverksamhet som alla andra barn. (Pietiläinen. E, 2019).

I artikeln *Accessibility and usability of playground environments for children under 12: A scoping review* skriver man att undersökning visar på att den fysiska miljön utgör hinder för deltagande i lek i lekparker, i synnerhet för barn med funktionsnedsättning. Brist på parkering i närheten och otillgängliga rutter orsakar att barn med fysiska funktionshinder inte kan ta sig fram till själva lekparken. Lekparken saknar ofta ramper och andra system för förflyttning, vilket försvårar leken för ett barn med fysiska funktionsnedsättningar. I samma artikel skriver man att gjorda studier visar att lekparkens miljö är en viktig social plats för barn att leka och interagera med vänner. Resultat från undersökningar tyder på att barn med fysiska funktionsnedsättningar upplever olika hinder då de ska ta sig till lekparken, röra sig och leka med vänner i lekparken. Dessa hinder resulterar i begränsningar i lek och integrering med andra barn. Det här kan betyda att barnet blir utanför värdefulla

lekupplevelser, vilket kan resultera i sekundära funktionsnedsättningar för de här barnen. Moore och Lynch, skriver att från gjorda studier kunde man se att sociala hinder ofta var relaterade till fysiska hinder, de menar att det här visar att den fysiska miljön stöder frågor i relation till socialt deltagande i lekparken. Resultat från studier visar att ett deltagande av användare i planeringen av lekparken är ovärderligt i processen. (Moore & Lynch, 2015, 337 & 339 - 340).

Ytterhus, (2012, 210–211) skriver att hennes kvalitativa longitudinella studie, (i Norge), avslöjade en dold social läroplan i både förskola och skola, utvecklad och utövad av barnen själva. Den dolda läroplanen bestod av barnens egna regler för social interaktion. De informella reglerna, vilka har en grundläggande betydelse för förståelsen av social inkludering och utslagning i barndomen, utvecklades och förändrades över tid. Ytterhus, skriver att vid tio års ålder verkade det bli en stor förändring vid införandet av mandatreglerna, (regel som berättar vad man måste göra för att inkluderas). Ytterhus har i sin studie kommit fram till att ålder 10 – 14 verkar vara den ålder som är tuffast för alla barn, med tanke på interaktion med kamrater. Hon konstaterar dock att konsekvenserna är allvarligare för de barn som inte förstår nyanserna i mandatreglernas olika nivåer. Barn med inlärningssvårigheter eller intellektuella funktionsnedsättningar kämpade ofta med dessa nyanser och marginaliserades ofta på grund av dessa svårigheter. De här barnen tog ofta stereotypiska roller, de mest tillbakadragna eller de med sämst beteende. Ytterhus, skriver att de här barnen är i behov av någon som hjälper dem med att förstå nyanserna i det sociala livet. Barn med rörelsehinder riskerades att bli lämnade utanför i fysiska aktiviteter av praktiska orsaker, men då de blev äldre minskade denna risk för utanförskap, då datorspel och intellektuella aktiviteter ökade bland med kamrater. För barn med inlärningssvårigheter eller intellektuella funktionsnedsättningar ökade risken för utanförskap då de blev äldre.

Barn har rätt att utgående från sina egna förutsättningar att uttrycka sig och kommunicera, säga sina åsikter och tankar. Det här innebär att det är viktigt att föräldrar, professionella och andra som har med barnet att göra, lär sig att kommunicera med barnet på barnets sätt. (Ahonen et. Al., 2018). De som arbetar med barnen borde få mera utbildning i bland annat kommunikation, för att på så sätt stöda barnen bättre. (Jones et.al, 2017, 770). I THL:s handbok på webben om funktionshinderservice konstateras att flera studier visar att barn med funktionsnedsättning diskrimineras på grund av funktionsnedsättningen och de blir därför inte alltid hörda. (Pietiläinen. E, 2019). Enligt Ahonen et al., är det inte enbart svårigheter i kommunikationen som påverkar hörandet av barn med funktionsnedsättningar, det är också ofta en attitydfråga. Ahonen et al. påpekar att professionella som i arbetet möter

barn med funktionsnedsättningar har ett stort ansvar då det kommer till att höra dessa barn. Detta eftersom barn med funktionsnedsättningar mera än andra barn spenderar tid på institutioner av något slag, till exempel inom social- och hälsovården. Dessa barn tillbringar även mera tid med vuxna på daghem och i skolor på grund av deras svårigheter. Då barn med funktionsnedsättningar får vara delaktiga får det positiva konsekvenser här och nu, som bär in i vuxenlivet. (Ahonen et.al., 2018). Fritids- och sociala aktiviteter kan även minska isolering och i och med det sårbarheten hos dessa barn. (Jones et.al, 2017, 770).

Enligt FN:s barnrättskommitté ska man planera vården och stödet på så sätt att barn med funktionsnedsättning har goda möjligheter till skolgång, utbildning, hälso- och sjukvård, rehabilitering och rekreation. Barnets bästa är alltid utgångspunkten då man ordnar service och vid beslutsfattandet. I bedömningen av barnets bästa ska man alltid beakta familjerelationerna. Det är dock viktigt att man skiljer på barnets och föräldrarnas bästa då man gör bedömningen. Det finns situationer då barnets bästa inte är samma som föräldrarnas bästa, exempel på detta kan bl.a. vara då föräldern är en ung persons personliga assistent, vilket i vissa situationer kan motverka den unga personens självständighet. (Lehti, S. 2019).

Barn med funktionsnedsättning löper större risk än andra barn att utsättas för vanvård, våld, (fysisk och psykisk), mobbing och sexuellt utnyttjande. (Pietiläinen. E, 2019). Hallberg och Hallberg, (2018, 84), refererar Giardino m.fl., vilka menar att barn med funktionsnedsättning och olika funktionshinder löper en dubbelt så stor risk att utsättas för våld i det egna hemmet än vad andra barn gör. Franklin och Smeaton, (2018, 106), refererar i sin artikel ”*Listening to Young People with Learning Disabilities Who Have Experienced, or Are at Risk of, Child Sexual Exploitation in the Uk*” till Herskowitz m.fl., då de skriver att det är mera troligt att unga med funktionsnedsättning är senare med att avslöja utnyttjande än vad andra unga är. Detta av olika orsaker, men bl.a. för att de inte förstår att det är fråga om utnyttjande och på grund av rädsla och svårigheter i att kommunicera om erfarenheten. Franklin och Smeaton skriver att många unga med funktionsnedsättning upplever att vuxna de försökt prata med inte har lyssnat. Unga upplevde att professionella inte var intresserade av deras liv eller de riskfyllda situationer som de varit utsatta för. Om professionella inte har den kunskap som krävs för att kommunicera direkt med barnet ska man använda sig av professionell tolk. (Jones et.al, 2017,769).

Bailey m.fl. menar, enligt Hallberg U. & Hallberg L. (2018, 15–16), att det är allmänt känt att mammor till barn med funktionsnedsättningar ofta lever under stark press, fysisk, psykisk och praktisk. Risken för att dessa mammor ska drabbas av psykisk ohälsa är stor. Hallberg

och Hallberg skriver att man har ytterst lite kunskap om huruvida detta påverkar barnen, vilka lever i sådana förhållanden. Hallberg och Hallberg refererar Gallegos m.fl. vilka konstaterar att den forskning som gjorts pekar på att barn med kognitiva funktionsnedsättningar oftare än andra barn lider av ångest, depression och beteendeproblematik.

4.3 Barn med invandrarbakgrund

I barnombudsmannens berättelse till riksdagen står att invandrarungdomars välmående är svagare än övriga ungdomars. Rasism riktad mot barn och unga är vardag. (Lapsiasia, 2018, 34). Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till trygghet och omvårdnad. I Finland gäller detta alla barn som vistas här, oberoende orsak till vistelsen. (Castaneda A. et al. 2018, 40).

Eftersom det finns olika slag av invandrarfamiljer och orsakerna till att man flyttat till Finland varierar betyder det att familjerna är i behov av olika former av stöd. (THL, 2019b). Invandrarbarn, (medräknat åtföljda barn, barn som kommit ensamma och även de barn som föds i destinationslandet), har en hög risk för att få mentala- och psykosociala problem. De största hoten mot den mentala- och psykosociala hälsan är den mentala hälsan hos vårdnadshavaren, otillräckliga levnadsvillkor, marginalisering, brist på traumainformerade tjänster och brist på kulturell kompetens hos professionella vilka arbetar med barnen. De här faktorerna kan leda till dålig självkänsla och identitetskris hos barnet. Battersby et al., (2018, 164–165), skriver att det finns risk för att professionella kan tolka kulturella skillnader i uppfostran till att föräldern är olämplig eller saknar kunskap om barnuppfostran. Sådana här tolkningar kan riktas mot en individ eller mot en hel kultur. Resultatet av en sådan bedömning kan leda till att vårdnadshavaren socialt marginaliseras och känner att dennas rätt till att vara förälder blir mindre, vilket ökar vårdnadshavarens illabefinnande som i sin tur ökar barnets illabefinnande.

Omskärelse av flickor är en våldshandling och straffbart enligt Finlands lagstiftning. (THL, 2019c). Enligt WHO finns det 100 – 140 miljoner flickor och kvinnor som har blivit omskurna och varje år löper ca 3 miljoner flickor risk för att bli omskurna. I början av 1990 talet började det komma flyktingar till Finland från områden där det är vanligt med omskärelse bland flickor, i och med detta blev omskärelse också aktuellt i Finland. Det är vanligt med hälsoproblem hos den som blivit omskuren. (THL, 2019d).

Enligt WHO ingås det 39 000 barnäktenskap varje dag. Även pojkar kan ingå äktenskap som underårig men det är mera vanligt bland underåriga flickor. Många av de flickor som gifter sig som barn är under 15 år. Det här innebär bland annat att den unga inte har samma möjligheter till utbildning och undervisning. Flickor utsätts för graviditeter och moderskap innan de är psykiskt eller fysiskt mogna för det. De utsätts också för sexuellt våld i nära relation och för HIV. (WHO, 2019)

Det är viktigt att invandrabarn och unga integreras i samhället. För att stöda detta finns det olika åtgärder och tjänster som kan erbjudas: stöd inom dagvård och skola, tryggnad av tillräckliga hälsotjänster, stöd för hobbyverksamhet, stöd för hela familjen och stärkande av sociala relationer och delaktighet. Av stor vikt är att barn och unga lär sig språket, detta med tanke på skolgång och fortsatt utbildning. (Integration.fi, u.å). Invandrare och barn till invandrare hör till en riskgrupp för att bli lågutbildade. (Dæhlen & Rugkåsa, 2018, 723). Eftersom föräldrarna är barnens primära fostrare är det viktigt att stöda dem i föräldraskapet, vilket betyder att det är viktigt att även stöda föräldrarnas integrering. Personal inom småbarnsfostran och inom skolvärlden har vid sidan av föräldrarna en stor roll i barnens uppväxt. För att barn och unga, vilka lever i två olika kulturer, ska ha en trygg och uppmuntrande uppväxtmiljö är det viktigt att samarbetet mellan professionella och föräldrar fungerar. Växelverkan mellan invandrare och finländare kan möjliggöras genom verksamheter inom bland annat kultur och motion. Sådan verksamhet kan också förhindra marginalisering. (Integration.fi, u.å).

Studie gjord av Bjered et al., (2015, 598), i de nordiska länderna, och som beskrivs i artikeln *Differences in prevalence of bullying victimization between native and immigrant children in the Nordic countries: a parent-reported serial cross-sectional study* visade att det är mera sannolikt att invandrabarn blir utsatta för mobbning än infödda barn. Enligt enkäten hälsa i skola upplever unga med invandrabakgrund, mer regelbunden skolmobbning, fysiskt våld och diskriminerande mobbning än övriga unga. (Lapsiasia 2018, 35). Bjered et. al., (2015, 594), hänvisar till Strohmeier et al. (2011), då de i sin artikel skriver att invandrabarn i ålder 9 – 12 i Finland blir oftare mobbade än inhemska barn. Skolmobbningen riktas speciellt mot unga och pojkar som är födda utomlands. Förutom att de upplever mera mobbning, är det också vanligare att, i synnerhet pojkar med invandrabakgrund, mobbar mera än övriga ungdomar. Man kan också se regionala skillnader, i Östra Finland upplever unga med invandrabakgrund mera mobbning samt mobbar mera själv än unga med invandrabakgrund i Södra Finland. Förutom regionala skillnader finns det också skillnader i bakgrunden, alltså varifrån man kommer. (Wikström K. et al., 2017a 4). Enkäten hälsa i skola visar också att

det är vanligare att invandrarungdomar saknar vänner och att det förekommer hot om våld. De har också svårare att få ta del av elevvårdstjänster. (THL, 2019b). Barn med invandrarbakgrund upplever också diskriminering i den egna familjen. Enligt enkäten hälsa i skola är förhållandet till de egna föräldrarna ofta svagare än hos övriga barn och unga. (Lapsiasia 2018, 35)

Enligt enkäten hälsa i skolan gjorda 2013 och 2015 är det vanligare bland unga med invandrarbakgrund att röka dagligen eller att prova på droger, det är även vanligare att unga med invandrarbakgrund spelar peng spel. Det är vanligare bland pojkar än bland flickor och man kan även se regionala skillnader. (Wikström K. et.al., 2017b, 4). Undersökning gjord bland vuxna ryska, somaliska och kurdiska invandrare i Finland visade att invandring som minderårig ökade risken för livslångt cannabisbruk bland ryska män. Samma undersökning visade att en vistelse över fem år i Finland ökade risken för alkoholkonsumtion i berusningssyfte, daglig rökning och livslång cannabisrökning hos ryska kvinnor, risken för dagligt rökande ökade hos somaliska män om de var i landet över fem år. Dåliga språkkunskaper ökade risken för dagligt rökande för ryska och kurdiska män, medan det minskade risken för alkoholbruk i berusningssyfte. Dåliga språkkunskaper minskade risken för daglig rökning och alkoholkonsumtion i berusningssyfte hos kurdiska kvinnor. Högre utbildning och antagande av mer flexibla könsroller till följd av ackulturation antas ha ändrat mönstret för droganvändning bland invandrarkvinnor, Salama et al skriver att resultat från deras undersökning visar att detta kan gälla invandrarkvinnor av ryskt och kurdiskt ursprung. (Salama et.al., 2018, 7 & 11).

5 Metoder

Då man väljer metod för insamling av information måste man återgå till problemformuleringen, vilken metod passar problemformuleringen bäst? Metoderna påverkar undersökningens reliabilitet och validitet. Validitet visar om man mäter det som man vill mäta och reliabilitet berättar om undersökningens tillförlitlighet. (Jacobsen, 2017, 115). Syftet med arbetet var att undersöka hur situationen för barn som har någon form av funktionsnedsättning, barn med invandrarbakgrund och barn från sårbara familjer, ser ut i Raseborg. Har de möjlighet till delaktighet och tjänster? För att genomföra undersökningen gjordes en litteraturstudie, en fokusgruppintervju och öppna individuella intervjuer.

5.1 Litteratursökning

Sökord som användes var: *Vulnerable children, children's participation, child welfare, Convention on the rights of the child, child protection, neglected childhood and effects, neglected parenting and effects, disabled children and human rights, marginalization and immigrant children, immigrant children and welfare, immigrant children and mental health, migrant children and well-being*. Litteratursökningen gjordes under året 2019. Artiklarna som söktes var från 2015 och nyare. Från lästa artiklars källhänvisningar upptäcktes andra betydelsefulla artiklar, och i och med det togs även med äldre artiklar än från 2015.

För att få information från Finlands söktes även information från bl.a. THL, stm, Me säätio, Övriga informationskällor som har använts är WHO, Rädda barnen samt UNICEF.

Information söktes också från litteraturen. Relevanta böcker söktes genom att sätta in sökord i nätbibliotekets sökkatalog. Sökord som användes var barnkonventionen, funktionsnedsättning och delaktighet.

5.2 Fokusgruppintervju

Skribenten valde att använda sig av metoden fokusgruppintervju med professionella från Raseborgs stad. Målet var att få information om professionellas tankar och åsikter om vilka orsaker som kan ligga bakom att barn i Raseborg riskerar att marginaliseras, hur man stöder familjer idag och professionellas tankar om olika stödåtgärder som kunde finnas. Professionella inom social- och hälsovårdstjänster och bildningen möter barn i sitt arbete och har vetskap om hur man inom staden Raseborg arbetar med frågor som rör barnen. Professionella har eventuellt också vetskap om huruvida dessa barn har möjlighet till delaktighet.

Metoden fokusgruppintervju lämpar sig bra då forskaren vill ha synpunkter på något speciellt, ett avgränsat tema, när man vill ha synpunkter från grupp och när forskare vill få fram olika enigheter och oenigheter inom en grupp. Fokusgrupper ger en annan typ av information än individuella intervjuer gör. (Jacobsen, 2017, 107 - 108).

5.2.1 Antalet fokusgrupper och antalet deltagare

Antalet fokusgrupper kan vara enbart en, men det kan vara bättre att arbeta med två eller flera grupper. (Jacobsen, 2017, 108). Skribenten önskade höra åsikter av professionella som arbetar direkt med barn och barnfamiljer. Valet av enheter gjordes utgående från arbetets frågeställningar. De flesta blivande föräldrarna uppsöker rådgivningen, det är oftast den första kontakten familjen har med professionella som arbetar med barn och barnfamiljer. Kontakten med rådgivningen fortgår oftast fram till att barnet börjar skolan. Inom småbarnspedagogiken och grundskolorna träffar man de flesta barnen, eftersom de flesta barnen idag går åtminstone förskola och grundskola. Invandrartjänster stöder och handleder personer med invandrabakgrund, vilket innebär att professionella som arbetar där känner till hur situationen för barnfamiljer med invandrabakgrund ser ut i Raseborg. Handikappservice ger service till personer med funktionsnedsättning, och därmed känner professionella till hur situationen ser ut för barn och deras familjer om barnet har någon form av funktionsnedsättning. Mentalvårdens barn- och ungdomsteam arbetar bland annat med frågor som berör barnets utveckling, mående, föräldrarådgivning och med uppfostringsfrågor. Familjecenter i Raseborg arbetar förebyggande med barnfamiljer. Till familjecenter kommer alla kontakttaganden för bedömning av servicebehovet och barnskyddsanmälningar, familjer kan även själv ta kontakt till familjecenter vid behov. Skribenten valde att ha enbart en fokusgrupp med deltagare från de ovannämnda enheterna inom staden.

Antalet medlemmar har betydelse för hur utbytet av åsikter fungerar. Enligt Jacobsen, (2017, 108). finns det inget facit på hur många medlemmar som är rätt, han hänvisar till Carlsen och Glenton, (2011), då han skriver att de flesta fokusgrupper består av 5 – 9 deltagare. Skribenten tog via e-post, kontakt med ansvariga för de valda enheterna. I e-postmeddelandet förklarades syfte och mål med undersökningen. I samma meddelande frågades om 1 – 2 av enhetens arbetstagare kunde delta i fokusgruppintervjun. Från alla olika enheter förutom från småbarnspedagogiken fick skribenten svar om deltagande. Då skribenten visste vilka alla som skulle delta i fokusgruppintervjun skickades e-post till alla deltagare med information om plats, tidpunkt, (vilket redan tidigare informerats om till ansvariga för enheterna), och att diskussionen kommer att spelas in.

Tyvärr fick deltagaren från handikappservice förhinder samma morgon som fokusgruppintervjun skulle vara och ingen annan från handikappservice kunde komma istället. Deltagare under själva fokusgruppintervjutillfället var fem till antalet: en

familjhandledare från familjecenter, en invandrarhandledare från invandrartjänster, en hälsovårdare från rådgivningen, en familjeterapeut från mentalvårdens barn- och ungdomsteam och en skolkurator från bildningen.

5.2.2 Genomförandet av fokusgruppintervju

En avslappnad och bekväm miljö är viktig då man genomför fokusgruppintervjuer. Man ska också fundera på hur deltagarna och gruppledaren sitter i förhållande till varandra, man ska kunna se varandra. (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017, 63). Skribenten hade bokat ett mötesrum på familjecenter, platsen är bekant för de flesta från tidigare och man sitter runt ett ovalt bord vilket gör det lätt att se övriga deltagare. Gruppledaren, som var skribenten, satt med runt bordet. Tidpunkten var en fredag mellan kl. 9:00 – 12:00 med en paus mitt i. Dahlin-Ivanoff & Holmgren, (2017, 63), skriver att en fokusgruppdiskussion inte bör ta längre än 2 timmar inklusive kaffepaus. Skribenten valde dock att boka 3 timmar för ändamålet för att ha tillräckligt med tid om frågorna inte skulle ha hunnit bli besvarade på en kortare tid eller om något annat extra skulle ha inträffat. Deltagarna valde att dricka kaffe med tilltugg under själva diskussionen, en kort paus hölls då man diskuterat i 1h och 12min. Inspelad diskussion blev 2h och 2min.

Syftet med studien och ämnets komplexitet avgör hur många frågor som kan diskuteras under tillfället. Oftast hinner man med 4 – 6 frågor under en session. (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017, 63). Skribenten hade utarbetat en intervjuguide med 7 frågor utgående från arbetets syfte och frågeställningar samt från den teoretiska bakgrunden. (Bilaga 1).

Eftersom det är omöjligt att anteckna allt som sägs under en fokusgruppintervju måste man göra en inspelning. (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017, 63). Skribenten valde att göra en röstinspelning med två bandspelare. Deltagarna hade på förhand fått information om att sessionen kommer att spelas in och blev påmind om det i samband med att skribenten gick genom övrig praktisk information innan diskussionen började. Deltagarna informerades även om att det enbart är skribenten som kommer att ha tillgång till inspelningen och att den kommer att raderas då den transkriberats och analyserats.

Skribenten fungerade som gruppledare och det fanns inte en biträdande gruppledare med under sessionen. En biträdande gruppledare hade varit bra att ha med tanke på att denna hade kunnat göra observationer och fältanteckningar. Skribenten är även en kollega med deltagarna genom att skribenten arbetar för Raseborgs stad inom social- och hälsovården.

Fokusgruppsessionen började med att skribenten, i detta fall gruppleddaren, hälsade deltagarna välkomna, deltagarna presenterade sig för varandra, (även fast de flesta kände varandra från tidigare), man berättade vem man är och var man arbetar. Gruppleddaren berättade om syftet med fokusgruppintervjun och gick genom praktisk information.

5.3 Den öppna individuella intervjun

För att få information om vilka möjligheter barn med någon form av funktionsnedsättning, barn med invandrabakgrund och barn som kommer från familjer med ekonomiska svårigheter har att delta i föreningsverksamhet valde skribenten att göra öppna individuella intervjuer med representanter för olika föreningar i Raseborg. Den öppna individuella intervjun är lämplig då man undersöker få enheter, när man är intresserad av vad den enskilda individen har för åsikter och när man vill undersöka den enskilda individens tolkning av ett eller flera fenomen. (Jacobsen, 2017, 98 – 99).

Valet av föreningar gjordes på basen av vilka föreningar som skribenten kände till att har verksamhet för barn och unga. Några föreningar tipsades skribenten om av andra. En förening som kontaktades hade inte en tydlig verksamhet riktad till barn, även om unga kunde delta, och därför beslöts att inte göra en intervju. Skribenten började med att skicka e-post till olika representanter för flera olika föreningar med sektioner i Raseborg. Det var ett flertal som inte svarade på e-postmeddelandet. De flesta av de som svarade deltog i en intervju. Det fanns också de som representerade samma förening men olika sektioner. Sammanlagt intervjuades tio informanter som alla representerade olika föreningar eller olika sektioner inom en förening. Fem informanter representerade idrottsverksamhet och fem informanter representerade övrig verksamhet.

Den öppna individuella intervjun går ut på att undersökare och informant för en dialog med varandra. Intervjun kan göras ansikte mot ansikte, per telefon, per e-post eller via internet. Undersökaren gör anteckningar eller spelar in samtalet eller bådadera. (Jacobsen, 2017, 98). I det första e-postmeddelandet till olika representanter frågades om representanten för föreningen ville ställa upp på en ansikte-mot-ansikte- eller telefonintervju. Utifrån hur man kom överens med representanten i fortsatt korrespondens gjordes valen att göra 7 ansikte-mot-ansikte intervjuer och 3 telefonintervjuer. En av telefonintervjuerna bestämde skribenten på förhand att blir en telefonintervju eftersom det hade, av olika orsaker, dragit ut på tiden innan man inom föreningen hade gjort beslutet vem som skulle vara den som intervjuades. Intervjuplatsen då man gör en ansikte-mot-ansikte intervju borde vara en plats

där den som intervjuas känner sig bekväm och där man kan diskutera ostört. (Jacobsen, 2017, 102). Skribentens ansikte-mot-ansikte intervjuer gjordes i de flesta fall i en miljö som var bekant för informanterna, en gjordes på skribentens arbetsplats eftersom det passade informanten. Skribenten spelade inte in intervjuerna utan gjorde anteckningar. Tiden för intervjuerna, både ansikte-mot-ansikte intervjuerna och telefonintervjuerna tog mellan 30 minuter till 1,5 timme, där medeltalet var 1 timme.

Skribenten hade gjort en intervjuguide utgående från undersökningens forskningsfrågor. (Bilaga 2).

5.4 Etiska aspekter

Deltagande i forskning ska vara frivilligt och deltagarna ska ha fått tillräckligt med information om syftet med undersökningen. (Forskningsetiska delegationen, 2009, 5 & Jacobsen, 2017, 35). Man kan avvika från frivilligt samtycke då man forskar i publicerade och offentliga handlingar och arkivmaterial. Personen som deltar i undersökningen kan ge sitt samtycke skriftligt eller muntligt. (Forskningsetiska delegationen, 2009, 5). Skribenten begärde inte ett skriftligt samtycke vid fokusgruppintervjun eller vid den öppna individuella intervjun. Personen som deltar i undersökningen får inte utsättas för påtryckning till att delta. (Jacobsen, 2017, 35). Ett deltagande i de öppna individuella intervjuerna var frivilligt. Det var också frivilligt att delta i fokusgruppintervjun, där dock frågan gick via deltagarnas förmän. Forskning kan orsaka olägenheter för deltagare i undersökningen, i samband med att material samlas in, sparas och publiceras. Psykiska olägenheter undviks genom att man bemöter deltagare med respekt och genom att forskningspublikationen skrivs på ett hänsynsfullt sätt. (Forskningsetiska delegationen, 2009, 8).

Integritetsskydd är en rättighet som garanteras genom Finlands grundlag, (1999/731) och är en forskningsetisk princip. Den forskningsetiska principen gällande integritetsskydd är indelad i tre delar: 1. hur skydda och hålla forskningsmaterialet konfidentiellt, 2. ska materialet sparas eller förstöras? och 3. forskningspublikationer. Forskningsmaterialet ska förvaras på ett aktsamt sätt så att inte forskningspersonens integritetsskydd äventyras. Då man inte längre är i behov av deltagarnas personuppgifter ska pappersmaterial med identifierbara uppgifter förstöras och elektroniskt material raderas, ändras eller förenklas. Omsorgsfullt arkiverat material med tanke på fortsatt forskning minskar behovet av att i onödan samla in material som innehåller identifierbara uppgifter. Genom att anonymisera materialet och reglera fortsatt användning av materialet sörjer man för integritetsskyddet.

Forskningspublikationer är tillgängliga för alla och integritetsskyddet i dem bedöms från fall till fall. I kvantitativa undersökningar presenteras resultatet som statistisk och därför kan man inte identifiera enskilda personer. I kvalitativa undersökningar måste man bedöma utdrag ur materialet separat utgående från möjligheten till identifiering. (Forskningsetiska delegationen, 2009, 9 - 12). Det är enbart skribenten som har haft tillgång till det inspelade materialet från fokusgruppintervjun samt det transkriberade materialet. Ingen annan än skribenten har heller haft tillgång till anteckningarna från de öppna individuella intervjuerna. Då materialet inte längre behövs kommer det att förstöras och raderas.

Forskningslov behövs för att utföra fokusgruppintervjuer. En ansökan om forskningslov lämnades till både bildningsdirektör och till social- och hälsovårdsdirektören i Raseborgs stad, (bilaga 4 och 5). Den 7.2.2020 träffar skribenten bildningsdirektören och överskötare för hälsovårdstjänster för att diskutera ansökan om forskningslovet. Ett muntligt lov ges att skribenten kan kontakta förmän för de enheter varifrån önskas deltagare i fokusgruppintervjun.

Arbetet är ett beställningsarbete av Barnvänlig kommun i Raseborg. Skribenten arbetar för Raseborgs stad, vilket gör att skribenten i arbetslivet är kollega med personalen inom de olika sektorerna. Jakobsen skriver att det kan vara lättare att få tillgång till information då man känner personalen, att en "insider" kan bli bemött med större öppenhet och mera förtroende än någon utifrån. Jakobsen menar också att det kan finnas nackdelar med att man arbetar inom samma organisation. Det kan vara svårt att hålla en kritisk distans till det man studerar. Man kan också känna att man måste hålla igen, eftersom man även i fortsättningen ska vara i organisationen. (Jakobsen, 2017, s. 41).

5.5 Innehållsanalys av fokusgruppintervjun

Skribenten valde att använda sig av en kvalitativ innehållsanalys för att analysera fokusgruppintervjun. Det första steget var att renskriva det 2h 2min inspelade materialet. Följande steg var att reducera data till mer övergripande och meningsfulla kategorier. Då man kategoriserar är utgångspunkten ett eller några teman. (Jacobsen, 2017, 136). Genom att lyssna till inspelningen och läsa det transkriberade materialet flera gånger togs olika koder ut. Skribenten valde att fokusera på de koder som tangerar undersökningens forskningsfrågor. De meningar från det inspelade materialet som enligt skribenten svarade på forskningsfrågorna skrevs in i ett nytt dokument. Från det här materialet fås koder vilka i följande steg grupperades in i följande underkategorier: *förälderns mående, sociala*

aspekter, språket, kulturella aspekter, utmaningar då funktionsnedsättning, stödbehov då funktionsnedsättning, befintligt stöd, förslag på förebyggande stöd, klubbar, hobbyverksamhet, fungerande samarbete, förbättra samarbetet, information, hur hör man barnet, och barnets rättigheter.

En definitionstabell för varje underkategori gjordes till följande. Definitionstabellen fungerar som ett stöd för forskaren då denna söker efter data för att sätta in i olika kategorier. (Jacobsen, 2017, 137). Som följande steg valde skribenten att flytta kontext från data till varje underkategori. Genom en sådan koppling kan man jämföra informanternas uttalanden om samma underkategori. (Jacobsen, 2017, 138). Skribenten skapade sedan huvudkategorierna: *familjesituationen, invandrarbakgrund, funktionsnedsättning, stödfunktioner, samarbete och att lyssna till barnet*, genom att slå samman underkategorier till större helheter (figur 3). I kapitlet resultatredovisning och analys presenteras resultatet av analysen.

1. Familjesituationen
a) Förälders mående
b) Sociala aspekter
2. Invandrarbakgrund
a) Språket
b) Kulturella aspekter
3. Funktionsnedsättningar
a) Utmaningar
b) Stödbehov
4. Stödfunktioner
a) Befintligt stöd
b) Förslag på stödfunktioner
5. Samarbete
a) Fungerande samarbete
b) Förbättra samarbetet och informationen
6. Att lyssna till barnet
a) Hur hör man barnet
b) Barnens rättigheter

Figur 3. Sammanslagning av underkategorier till huvudkategorier

5.6 Innehållsanalys av den öppna individuella intervjun

Då analysen av de öppna individuella intervjuerna gjordes användes Jacobsens, (2017), beskrivning av metoden innehållsanalys. Materialet, vilket bestod av handskrivna anteckningar från de olika intervjuerna, skrevs rent. Genom att läsa det renskrivna materialet och fokusera på data som tangerar forskningsfrågorna tog skribenten ut följande underkategorier: *funktionsnedsättning och deltagande idag, föreningen behöver med tanke på delaktighet då funktionsnedsättning, invandrarbakgrund och deltagande idag, språk, kulturella hinder, stipendium/fond/frielev, andra sätt för möjliggörande, samarbete och övriga önskemål.*

En definitionstabell, (bilaga 3) gjordes till följande steg. Med stöd från definitionstabellen flyttades sedan kontext från data till de olika underkategorierna. Genom att slå samman underkategorierna bildades huvudkategorierna: *delaktighet i hobbyverksamhet om någon form av funktionsnedsättning, delaktighet i hobbyverksamhet om invandrarbakgrund, deltagande i hobbyverksamhet om familjen har ekonomiska svårigheter och alla barns lika möjlighet till deltagande i hobbyverksamhet.* (Figur 4). I kapitlet resultatredovisning och analys presenteras resultatet av analysen.

-
1. Delaktighet i hobbyverksamhet om någon form av funktionsnedsättning
    - a) funktionsnedsättning och deltagande idag
    - b) föreningen behöver med tanke på delaktighet då funktionsnedsättning

---

  2. Delaktighet i hobbyverksamhet om invandrarbakgrund
    - a) invandrarbakgrund och deltagande idag
    - b) språk
    - c) kulturella hinder

---

  3. Deltagande i hobbyverksamhet om familjen har ekonomiska svårigheter
    - a) stipendium/fond/frielev
    - b) andra sätt för möjliggörande

---

  4. Alla barns lika möjlighet till deltagande i verksamhet
    - a) Samarbete
    - b) Övriga önskemål

Figur 4. Sammanslagning av underrubriker till huvudrubriker

6 Resultatredovisning och analys

I detta kapitel presenteras resultaten från fokusgruppintervjun och intervjuerna med representanterna från de olika föreningarna. Kapitlet innehåller också en analysdel, där skribenten kopplar resultatet från fokusgruppintervju och öppna individuella intervjuer ihop med teoridelen och utvecklingsmöjligheter för att minska risker för marginalisering och främja delaktighet.

I fokusgruppintervjun deltog fem representanter, vilka representerade förebyggande barn- och familjearbete, invandrantjänster, mentalvårdens barn- och ungdomsteam, rådgivningen och bildningen. Tio olika representanter för föreningar intervjuades, fem representerade idrottsföreningar och fem representerade annan form av verksamhet.

6.1 Resultat från fokusgruppintervjun

Nedan presenteras resultat från fokusgruppintervjun med professionella som arbetar direkt med barn och barnfamiljer inom Raseborgs stad. Resultatet presenteras under underrubrikerna: 1. Förälderns mående, 2. Sociala aspekter, 3. Språket, 4. Kulturella aspekter, 5. Utmaningar då funktionsnedsättning, 6. Stödbehov då funktionsnedsättning, 7. Befintligt stöd, 8. Förslag på förebyggande stöd, 9. Hobbyverksamhet, 10. Klubbar, 11. Fungerande samarbete, 12. Förbättra samarbete, 13. Information, 14. Hur hör man barnet och 15. Barnets röst. Rubrikerna 1 - 5 handlar om risker för marginalisering, rubrikerna 7 och 11 handlar om vad som fungerar idag, rubrikerna 6, 8, 10 12 och 13 handlar om hur det kunde vara och 9, 14 och 15 innehåller både sådant som idag fungerar men också hur det kunde vara.

6.1.1 Förälderns mående

Om en förälder mår psykiskt dåligt eller har missbruksproblematik finns det en risk för att barnet marginaliseras, anser informanterna. Förälderns eget ork togs också upp som en orsak till att barn kan riskera marginalisering. Det kan vara tungt att vara förälder då annat tär på orken. Om man som förälder är trött har man svårt att t.ex. stöda sitt specialbarn, hjälpa med läxläsningen, engagera sig i barnets hobbyverksamhet, sköta hemmet och laga maten. Det finns många ensamma familjer, som inte har sitt nätverk nära eller den som finns kanske har ett eget problem och kan därför inte stöda föräldern/föräldrarna. Föräldern har svårigheter att vara närvarande i barnets liv. Ett svagt föräldraskap som eventuellt kan bero på att

föräldern har en egen neuropsykiatrisk diagnos eller något i den egna bakgrunden som gör att man kanske inte ser barnets behov.

”...av olika orsaker kanske har, har lite svagt föräldraskap, antingen på grund av egna kanske neuropsykiatriska diagnoser eller, eller egen bakgrund som gör att föräldraskapet inte är så lätt för dem...”

6.1.2 Sociala aspekter

Om familjen har en svag ekonomi påverkar det också barnet. Barnet har eventuellt inte möjlighet att delta i den hobbyverksamhet som hen är intresserad av. Deltagarna i diskussionen funderade på om familjers olika ekonomiska situation kan göra så att det blir klasskillnader? Om barn delas in i olika klasser redan på lågstadiet beroende på vad man har möjlighet till?

”Ja att blir det liksom klass? Upplever ni att de att ridning, det är ju också jättedyrt, att det blir det redan det där att man delas i lågstadie då beroende på vad man har möjlighet”

6.1.3 Språket

En förälder med invandrarbakgrund kanske inte kan språket. Det finns även de som är analfabeter och då kan det vara svårt att lära sig ett nytt språk. Det här påverkar hur man kan stöda det egna barnet.

”Om man inte kan skriva sitt eget språk, så kan man ha jättesvårt att lära sig ett nästa språk också...”

6.1.4 Kulturella aspekter

Traumatiserade familjer kan vara svåra att stöda på grund av att professionella inte har tillräckligt med utbildning i hur bemöta dessa människor, t.ex. om man blivit utsatt för tortyr.

För familjer med invandrarbakgrund finns också risk för att hjälpbehov och stödfunktioner som erbjuds inte möts på grund av kulturella skillnader. Personal kan bland annat inte laga deras mat.

”...vi kan inte göra deras mat och då är det liksom en jättestor del som faller bort...”

6.1.5 Utmaningar då funktionsnedsättning

Då barnet har egna svårigheter, som till exempel en neuropsykiatrisk diagnos eller drag av en sådan påverkar det också barnets situation. Barn med neuropsykiatrisk diagnos eller drag av sådan kan ha mindre kapacitet och mindre möjligheter att klara sig lika bra som jämnåriga.

”...de här barnen med olika neuropsykiatriska, antingen diagnoser eller kanske bara drag av de här olika diagnoserna, som ju på de sättet försvårar deras egen kapacitet eller deras egna möjligheter att klara sig...”

Självbilden kan påverkas, man har svårt med kompisrelationer och man kan ha svårare att få studieplats och arbetsplats. Barn med medfödda svårigheter i social samvaro går miste om sådant som barn med normala resurser har. Idag erbjuds många arbeten via nätverk, vilket dessa barn inte klarar av att bygga upp. Barn som har starka sociala kunskaper har lättare att ta sig fram.

6.1.6 Stödbehov då funktionsnedsättning

De här barnen skulle gagnas av mindre barngrupper i daghem och mindre skolklasser samt mera assistentresurser. Då det inte finns tillräckligt med stöd kan starten i daghemmet eller skolan bli en upplevelse av misslyckande, eftersom ett barn med specialbehov eventuellt inte hanterar situationer utan extra stöd.

”...för det där barnet att int fixa det, att starten redan i dagiset...”

Det är viktigt att föräldrar till barn med specialbehov får information om vad som är speciellt för barnet och hur stöda barnet bäst. På rådgivningen upplever man att det idag är lättare för föräldrar att ta emot stöd som t.ex. psykologundersökningar, då de är inbakade i ett system. För många föräldrar är kompisstödet viktigt. Man har lagt märke till att då föräldrar gått kursen ”De otroliga åren” har de fått insikt i att de inte är ensamma om att ha det tungt, att det finns många andra som är i samma situation. Kompisstödet är viktigt, men alla har inte möjlighet att få det på sitt eget språk, t.ex. familjer med invandrarbakgrund.

Det är också viktigt att daghem och skolor får stöd och information om hur arbeta och stöda barn med specialbehov på rätt sätt så att skolan går så bra som möjligt för barnet.

6.1.7 Befintligt stöd

Det finns mycket stöd att få idag. Man arbetar med olika metoder och samarbetar med andra som ger stöd till familjer, barn och unga. Det finns mycket kunskap i olika metoder på enheterna och man använder sig också av dem i arbetet. På rådgivningen börjar man redan under graviditeten med att arbeta med den tidiga interaktionen. En viktig del av arbetet som görs på olika enheter handlar om stöd i föräldraskapet, där man bland annat använder sig av metoder som familjeskolan POP och mentalisering. Stödperson och stödfamilj kan ansökas om från familjecenter. Familjecenter kan också stöda familjer med avlastning, en serviceform som främst riktas till babyfamiljer. Familjeterapeuter erbjuder också parterapi. Invandrartjänster gör mycket hembesök och arbetar på så vis med hela familjen. De stöder familjen med kontakten till andra myndigheter och är ofta som en spindel i nätet så att familjerna får all den service som den är i behov av. Invandrartjänster har ett bra och fungerande samarbete med tolkar, vilka har lång erfarenhet av sitt arbete.

I lågstadieskolorna har man börjat med Play! -klubben, en rörelseklubb en timme/vecka. Den är direkt efter skolan, vilket gör att barnet inte är tvungen att fara hem och sedan på nytt ta sig till en verksamhet. Play! -klubben ordnas i både svenska och finska skolor.

6.1.8 Förslag på förebyggande stöd

Även om det finns mycket som man idag kan erbjuda familjer känner man att det inte är tillräckligt. En viss oro över att barn som inte har en kontakt med familjecenter eller barnskyddet kan bli utanför service som erbjuds för dem som har en kontakt, kommer fram i diskussionen,

”...om man inte har kontakt med familjecenter eller barnskyddet men ändå har tampats med ekonomiska svårigheter, att jag tänker att det är den gruppen också som kanske inte har möjlighet till dom här hobbyna”.

I skolorna önskar man att skolkuratoren kunde arbeta mera med hela klassen, då skulle man kunna arbeta mera med vi-andan, men nu går mycket av tiden åt till individuella samtal. Skolkuratoren finns till för alla barnen i skolan inte endast för dem som har det utmanande.

”... det är ju ändå i skolorna som olika familjekulturer möts och man kommer med olika bakgrunder och det är en helt spännande värld på det sättet att alla möts där och ska försöka samarbeta”.

Även om familjecenter kan erbjuda avlastning till familjer, där man också kan hjälpa med att laga mat och dammsuga, så anser de flesta av de som deltar i diskussionen att familjer kunde vara i behov av hemvård enligt den gamla modellen. Om föräldrar skulle få hjälp med att städa, diska och laga mat skulle de eventuellt ha mera ork att vara med barnen, tänker man. Feedback som man idag får av föräldrar som får familjearbete är att det blir tungt att enbart prata, då man mera önskar stöd med det praktiska. Diskussion om att man kunde prata och göra tillika.

”För många så, är det mycket lättare att ta emot, att göra det och samtidigt prata”.

Poängteras att det är viktigt att upprätthålla den egna förmågan. Det skulle också vara viktigt att det vore en lågröskel stödfunktion. Om en professionell anser att familjen är i behov av ett sådant stöd kunde man ringa idag och familjen skulle få hjälp redan följande dag.

”... att jag ringer idag och de får hjälp imoron....”.

En sådan här verksamhet kunde stöda föräldrar med lite ork men också okunniga föräldrar.

I Raseborg har det funnits öppna daghem, vilka föräldrar som var hemma med sina barn kunde använda sig av. De här var mycket omtyckta och många saknar dem idag. En av informanterna berättar att MML i Åbo haft ett system där man kunde använda sig av en viss mängd timmar/månad, då man kunde lämna barnet där och själv ha möjlighet att göra annat. En sådan verksamhet kunde stöda en förälder som t.ex. har en egen samtalskontakt på mental- och missbrukarvården.

Familjecafé verksamhet finns idag men de kan innebära för en trött förälder att man känner sig sämre då man kommer därifrån än när man for dit. Energiska föräldrar som funderar på att göra babymaten själv och en trött förälder som knappt orkar ta sig till café, är inte på samma nivå. En trött förälder kan känna sig som en sämre förälder då man jämför sig med energiska föräldrar.

”hur man sku hitta det där att dom möts på någo... att man hittar grupper, som har ungefär samma behov...”

En av informanterna vet att det på andra orter finns caféverksamhet dit föräldrar kan komma med sina barn och professionella stöder bland annat med den tidiga interaktionen och man lagar mat tillsammans. De här är till för de föräldrar som är i behov av en sådan stödform.

6.1.9 Hobbyverksamhet

Det finns många olika möjligheter till fritidsaktivitet för barn i Raseborg. Man har nyligen påbörjat en ny verksamhet i skolor i Raseborg, Play! -klubben som är en motionsklubb en timme/vecka för barn i lågstadiet. Alla barn kan delta i klubben som börjar direkt efter skolan. Man ska även påbörja idrottsverksamhet för barn med specialbehov. Familjer som har dålig ekonomi kan ansöka om friplatser till många av föreningarna. All hobbyverksamhet måste inte vara ledd verksamhet, många barn tycker om att åka kickboard eller vara i en skatepark med kompisar. Ungdomsgårdarna är viktiga samlingsplatser för ungdomar.

Det torde inte finnas kulturella orsaker till att ett barn med invandrabakgrund inte skulle kunna delta i någon hobbyverksamhet. Det finns heldräkt för simning, men av någon orsak verkar det inte som om flickor och kvinnor med invandrabakgrund vill gå till simhallen i Ekenäs. Det ordnas en simkurs för mammor och flickor i fysioterapins terapibassäng. Det finns åtminstone en simhall i annan kommun där man har skild simhallskväll för kvinnor. Asylsökande barn har inte möjlighet att delta i hobbyverksamhet som kräver att de har försäkring eftersom de inte har ett socialskyddssignum.

Det finns dock en oro för att barn som kommer från familjer med dålig ekonomi eller familjer där föräldrarnas ork av orsak eller annan tryter, inte har samma möjligheter till delaktighet som andra barn. Även om föreningarna har friplatser, vilket inte alla professionella var medvetna om och därmed inte kunnat informera föräldrarna om att finns, så är det en procedur att ansöka om friplatsen. En trött förälder har inte alltid ork att göra detta. Barn som bor i periferin kan ha svårt att ta sig från hemmet till hobbyn om föräldern inte har ork att engagera sig. En trött förälder har eventuellt inte heller ork att se till att barnet har allting med sig som de behöver på träningarna. Om man har ishockey som hobby har man mycket utrustning som man ska ha med till träningarna, har man då inte någon som kan köra en till träningarna är det mycket som man ska släpa på, konstaterar en av informanterna.

Det finns kommuner som idag har ett sedelsystem med tanke på delaktighet i hobbyverksamhet om familjen har dålig ekonomi. Flera av deltagarna anser att det skulle vara ett bra system även i Raseborg. Jämlikhet och delaktighet skulle främjas bäst av ett sådant system.

Om föreningar hade låneutrustning skulle det också stöda barn som kommer från familjer med dålig ekonomi eller där föräldrarna har svårt att stöda barnet att få all utrustning med till träningarna,

”...att ha möjlighet att låna utrustning kunde också hjälpa upp för en del av de här familjerna som har det jobbigt ekonomiskt”,

”...om man inte har möjlighet att komma annat än med buss så det är svårt att släpa ishockeyutrustningen med sig till alla träningarna”.

6.1.10 Klubbbar

En av informanterna kan berätta att det i Helsingfors finns en skola där man direkt då skoldagen tar slut erbjuder klubbverksamhet åt barnen. Det kan vara läxläsningsklubb, ta hand om djur- eller växthusklubb. Barnen går hem efter klockan fyra då klubben tar slut. I Raseborg finns nu Play! -klubben som är direkt efter skolan och Mikaelskolan har också en del klubbar direkt efter skolan. Klubbar efter skolan skulle vara något som kunde passa alla. Klubbarna skulle inte vara på skolans ansvar utan ett samarbete med ungdomssektorn, biblioteket och tredje sektorn. Förslag om ett samarbete med Marthorna där man skulle ha eftermiddagsklubb där man lär sig laga mat och mellanmål i skolornas husligeekonomikök. Läxläsningsklubbar skulle vara ett bra stöd då föräldrarna är trötta och inte har ork att hjälpa. De här klubbarna kunde också ha låneutrustning, så att barnen inte skulle vara tvungna att ha egen utrustning med. En av informanterna berättar att i skolan hon gått hade de klubbar direkt efter skolan: rymdklubbar, frimärksklubbar, matlagingsklubbar osv. hon tänker att om det fungerade förr så varför skulle det inte fungera idag.

6.1.11 Fungerande samarbete

Det finns ett litet samarbete med föreningar. En del föreningar kontaktar familjecenter om säsongkort och friplatser till sommarklubbar, vilka sedan familjecenter delar ut till barn som är i behov av det. Från invandrantjänster kan man stöda barnen genom att hjälpa dem i kontakten till föreningar. Det finns ett bra samarbete med Barnavårdsföreningen, som drar olika sorters grupper, både för barn och för föräldrar.

6.1.12 Förbättra samarbetet

Samarbetet med andra inom staden kunde vara bättre, anser de flesta av deltagarna. I många fall kan flera aktörer arbeta med samma familj utan att man vet om den andra. En processbeskrivning över hur man samordnar servicen för gemensamma familjer borde finnas. Hur samarbetet ska se ut måste vara styrt uppifrån.

6.1.13 Information

Det kan vara svårt för familjer att hitta information om vad det finns för föreningsverksamhet riktat till barn och unga. Även om man vet hur man ska söka kan det vara tidskrävande. Stadens hemsida kunde utvecklas med tanke på detta. En av informanterna föreslår att det på hemsidan kunde finnas en sammanställning över vad det finns för program för barn, vad som kostar och vad som är gratis. En annan av informanterna föreslår att det på stadens hemsida kunde finnas en ikon för barnfamiljer och under den skulle det finnas information om service för barnfamiljer, varifrån man får stöd och vad det finns för verksamhet för barnfamiljer.

En av informanterna kan berätta att det har diskuterats att en applikation för barn och unga med information för dem skulle vara bra om det fanns. Informanten anser att man borde utnyttja modern teknik på ett positivt sätt.

6.1.14 Hur hör man barnet

Informanterna anser att det är viktigt att man lyssnar till barnen och det är en viktig del av arbetsbilden. En av informanterna tar upp hur viktigt det är att personal reagerar om ett barn t.ex. säger att någon av föräldrarna slår den andra föräldern, att man tar barnet på allvar, oberoende om situationen sedan i slutändan är så allvarlig. Det att man reagerar på saken ger en bra bild både till barnet och till föräldrarna. En annan av informanterna påpekar vikten av att barnet får erfarenhet av att bli lyssnad till, vad de tycker och känner. En av informanterna kommer fram med tanken att man ofta kanske tror att man vet hur ett barn upplever en viss situation i hemmet och hur det känner, för att situationen är på ett visst sätt, att man inte alltid tänker på att barnet kanske skulle säga något helt annat.

”...att man faktiskt skulle se till att barnet kommer till tals också i mån av möjlighet”.

6.1.15 Barnets rättigheter

Några av informanterna vet att man i daghem och skolor arbetar med barnens rättigheter. I skolorna får barnen information om barnkonventionen och barnens rättigheter. Skolorna har elevråd och barnen får vara med och påverka skolmiljön och vad som händer i skolorna. Även i daghemmen får barnen vara med och säga sina åsikter.

Ingen av deltagarna har varit med och gjort barnkonsekvensanalys eller blivit tillfrågade om åsikter i samband med att barnkonsekvensanalys har gjorts.

6.2 Resultat från öppna individuella intervjuer

Nedan presenteras resultatet av intervjuerna med representanter från olika föreningar. Resultatet presenteras under rubrikerna: delaktighet i hobbyverksamhet om någon form av funktionsnedsättning, delaktighet i hobbyverksamhet om invandrabakgrund, hobbyverksamhet, delaktighet i hobbyverksamhet om familjen har ekonomiska svårigheter och alla barns lika möjlighet till deltagande i hobbyverksamhet.

6.2.1 Delaktighet i hobbyverksamhet om någon form av funktionsnedsättning

Alla informanter är av den åsikten att barn med funktionsnedsättning kan delta i deras verksamhet. Några av föreningarna har idag deltagare som har någon form av funktionsnedsättning. Om det i verksamheten skulle finnas många deltagare med funktionsnedsättning är de flesta av informanterna och anser att föreningen skulle vara i behov av flera ledare eller tränare. Informant två, fyra och nio var av den åsikten att verksamheten passar bra för barn med funktionsnedsättning, även om själva funktionsnedsättningen kan vara av betydelse. Flera av informanterna kunde berätta att man idag satsar på att lära ut metoder i tränarutbildningen så att man kan ha med barn med funktionsnedsättningar. Informant nio efterfrågade ett samarbete med staden med tanke på utbildning. Då staden utbildar egen personal, kunde man erbjuda föreningens ledare att delta? Informant fem funderade på att man eventuellt kunde satsa på mera samarbete med skolornas specialklasser för att presentera verksamheten för barn med funktionsnedsättning, så att de skulle få bekanta sig med den och med ledaren.

6.2.2 Delaktighet i hobbyverksamhet om invandrabakgrund

Det finns inte hinder för att barn med invandrabakgrund skulle kunna delta i hobbyverksamhet som ordnas av de föreningar som intervjuats. Sju av informanterna uppgav att de har deltagare med invandrabakgrund, men antalet deltagare är i de flesta av föreningarna få. Kulturella hinder kan finnas, men det är inte sådana som i så fall inte kunde förebyggas. Informant fyra upplevde svårigheter med att vårdnadshavaren ansåg att man som tränare borde vara strängare mot barnen under träningen så att barnet, enligt vårdnadshavaren, skulle prestera bättre. Det här kan vara svåra situationer, men inte hinder för att barnet skulle kunna delta.

Språket kan innebära svårigheter i kommunikationen med vårdnadshavare. Barnen måste ge information vidare till hemmet, och då kan informationen brista. Informant två hade inte

upplevt språksvårigheter alls, varken med vårdnadshavare eller i kontakten med barnen. Verksamheten sker på flera olika språk och man kan även använda sig av kroppen i kommunikationen. Även informant fyra berättade att deras verksamhet ofta gick på tre olika språk och att man genom att visa med egen kropp kan undervisa i hur man ska göra. Nästan alla hade verksamhet på två språk vid behov, men de flesta hade mera svenskspråkiga deltagare. Förr kunde man, som flyktingfamilj, välja om man ville att barnen skulle gå i svensk eller finsk skola, idag börjar barnen automatiskt i finsk skola. Om de flesta föreningar har mera deltagare från de svenska skolorna, kan det eventuellt vara orsaken till att man inte har många deltagare med invandrarbakgrund.

Informant sju berättade att de hade påbörjat ett samarbete med invandrantjänster. Det innebär att då de ordnar någon form av verksamhet, kontaktar de invandrantjänster om detta, så att informationen på så vis kan fara till invandrarfamiljer. Informant sex hade en upplevelse av att personal från invandrantjänster hade varit med första gången med några barn på en träning. Detta hade varit en positiv sak, och kunde, enligt informanten, ske oftare och eventuellt flera gånger än enbart den första gången. Informant nio efterfrågade en bättre planering i samband med att man tar emot kvotflyktingar. Då man vet om att det kommer barnfamiljer kunde man på förhand ta reda på om barnen har någon hobby som de deltagit i och på så sätt stöda barnet att fortsätta hobbyverksamheten här.

6.2.3 Deltagande i hobbyverksamhet om familjen har ekonomiska svårigheter

Alla informanter var av den åsikten att familjens ekonomi inte ska vara en orsak till att barn inte kan delta i deras verksamhet. Informant tio berättade att deras verksamhet är helt gratis för barnen, verksamheten samlar in pengar med olika evenemang och ansöker om bidrag för att barnen ska få delta gratis. Många föreningar har stödfonder, möjlighet att ansöka om befrielse från att betala medlemsavgiften eller möjlighet att ansöka om stipendium. Informant två berättade att de har fri-elevplatser och delar även ut stipendium till elever. Denna verksamhet hade också gjort ett bra samarbete med skolor, vilket innebar att barnen hade fått delta helt gratis under skoltid. De flesta uppgav att man kunde delta några gånger i verksamheten innan man var tvungen att betala en medlemsavgift.

6.2.4 Alla barns lika möjlighet till deltagande i hobbyverksamhet

De flesta av föreningarna har redan idag någon form av samarbete med daghem och skolor. Mera än hälften av informanterna uppgav att de tror att mera samarbete kunde hjälpa till med

att få flera barn med i verksamheten. Informant ett ansåg att man kunde få flera barn med i verksamheten om man mera än idag kunde utnyttja skolornas gymnastiksalar för sin egen verksamhet. Informant sex ansåg att man kunde nå ut till flera vårdnadshavare om man från föreningar kunde delta i föräldramöten. Ett bättre samarbete med staden var också något som några av informanterna lyfte upp. Informant nio funderade om professionella kunde vara mera i kontakt med föreningar. Informant nio föreslog bland annat ett samarbete mellan stödpersonsverksamheten och föreningarna, att man kunde göra en ”föreningsrunda” där stödpersonen kunde hjälpa barnet att prova på olika hobbyn, för att se om något skulle passa.

Place2go Raseborg är en mötesplats för både invånare, företag och föreningar men alla föreningar finns inte med där. Informant nio föreslog att staden kunde ta ansvar över att alla föreningar finns med där och att det skulle vara lätt att hitta för alla invånare. Några av informanterna ansåg att föreningar borde satsa på mera samarbete sinsemellan.

Deltagande i föreningsdagar, idrottsdagar och andra evenemang var också något som togs upp i intervjuerna. Genom sådana evenemang kunde barnet få en första kontakt med verksamheten och med en ledare/tränare.

Flera informanter upplevde att de skulle vara i behov av personal för att utveckla verksamheten och på så sätt nå ut till flera barn.

Några informanter tog upp vårdnadshavarens roll i aktiveringen av barn. Informant sex funderade hur få information till vårdnadshavare om hur viktigt det är att barn får börja med någon form av hobbyverksamhet från tidig ålder, sex år ansåg informanten att var en bra ålder för ett barn att påbörja en hobby.

6.3 Utvecklingsmöjligheter

Genom att koppla resultat från fokusgruppintervju och de öppna individuella intervjuerna till teoridelen analyseras resultat och olika förslag på vad som kunde utvecklas och dessa ska bidra till att minska marginalisering och skapa mera möjligheter till delaktighet, lyfts fram, (figur 5).

6.3.1 Stödfunktioner för förälder

Om ett barn växer upp i en familj där det finns sårbarhet, t.ex. förälders missbruk eller psykiska ohälsa, ökar det risken för marginalisering. Sårbarhet i levnadsförhållanden under barndomen är en stor risk för utslagning i samhället. (THL & me., 2018). Ett barn som blir

utsatt för någon form av misshandel och inte får hjälp, har som vuxen en högre risk för beteendeproblem och fysiska och psykiska hälsoproblem. (WHO, 2016). Genom att stöda föräldrarna kan man eventuellt hindra olika former av barnmisshandel. Professionella i Raseborg anser att en **gammaldags hemvård** där man tillsammans med föräldrarna gör praktiska saker, som matlagning och städning tillika som man diskuterar kring problematiken kunde hjälpa en trött förälder och/eller en okunnig förälder. Den här formen av stöd finns till en del idag men den kunde utvecklas så att den når flera familjer och har en lägre tröskel. Enligt WHO, (2016), är svårigheter med anknytningen till ett nyfött barn, okunskap om barnets utveckling, man tar inte hand om barnet, egenskaper hos en förälder som ökar risken för barnmisshandel. Professionella lyfter fram **familjecafé-verksamhet** för okunniga föräldrar, föräldrar som har svårt med anknytningen och föräldrar som har dåligt med ork. Verksamheten skulle dras av professionella och vara till för sårbara familjer. Idag finns familjecafé-verksamhet men de sårbara familjerna kan uppleva att den inte passar dem och verksamheten kan t.o.m. påverka dem negativt genom att de känner sig som sämre föräldrar då de inte kan identifiera sig med andra deltagare. En förälder med psykisk ohälsa eller missbruksproblematik stöds av samtalskontakt. **Öppna daghem** där man för en kort stund kunde lämna sitt barn då man själv får stöd kunde hjälpa dessa föräldrar att ta hand om sig själv, vilket sedan gynnar barnet. Öppna daghem kunde även stöda andra föräldrar som är hemma med sina barn.

Med tanke på invandrarfamiljer är det viktigt att professionella får utbildning i kulturella frågor, annars finns det risk att familjens behov av hjälp inte möter det erbjudna stödbehovet. Kulturella skillnader i uppfostran kan tolkas av professionella att föräldern är olämplig eller saknar kunskap som förälder, vilket i sin tur kan resultera i att föräldrarnas illabefinnande förvärras och därmed ökar även barnets illabefinnande. (Battersby et al. 2018, 164 & 165)

6.3.2 Barns delaktighet

Enligt professionella som deltog i fokusgruppintervjun arbetar man aktivt i skolor och daghem med barns rättigheter. Barn i skolor får vara med och påverka skolmiljön och vad som händer i skolan. I daghemmen får barnen vara med och säga sina åsikter.

FN:s Barnrättskommitté har påpekat att man inom den finska lagstiftningen inte tillräckligt hänvisar till barnets bästa eller beaktar barnets bästa tillräckligt i beslutsfattandet. (Lapsiasia, 2018, 141). Professionella som deltog i fokusgruppintervjun anser att det är viktigt att man

lyssnar till barnen och att de får säga sina åsikter, det är också vad man strävar efter att göra i sitt arbete, men det finns ett behov av att arbeta mera med barnen.

6.3.3 Möjliggör delaktighet i fritidsaktivitet

Professionella i Raseborg var oroliga för att barn från familjer med svag ekonomi eller barn vars föräldrar har dåligt med ork, inte har lika möjligheter till hobbyverksamhet som andra barn. Vart tionde barn i Finland lever i sådana ekonomiska förhållanden som utgör en risk för att barnet blir utanför sådan livsstil och verksamhet som anses vara helt vanlig. Arbetslöshet är vanligt och en familj där en eller båda föräldrarna är arbetslösa blir sannolikt under fattigdomsgränsen. (Lapsiasia, 2018, 24 & 26). Med tanke på barns möjlighet att delta i den hobbyverksamhet som intresserar dem, ansåg professionella att ett **sedelsystem** bäst skulle främja jämlikhet och delaktighet.

Professionella tog även upp **direkt efter skolan-klubbverksamhet** som ett alternativ för fritidsaktivitet som skulle passa alla barn. Det skulle vara fråga om klubbar med olika verksamhet som börjar direkt efter skolan. Olika sektorer inom staden kunde samarbeta för att få klubbverksamheten att fungera. Man kunde även i mån av möjlighet utveckla samarbetet med föreningar, där man funderade på deltagande i föreningsdagar, idrottsdagar och andra evenemang för att barnet skulle få en första kontakt med verksamheten. Klubbar direkt efter skolan skulle bland annat stöda de barn till fritidsaktivitet som bor i periferin och inte har möjlighet att ta sig till en hobbyverksamhet från det egna hemmet. Professionella föreslog att klubbarna skulle ha låneutrustning så att barn som inte har egen utrustning eller någon som stöder dem att få med sin utrustning kunde delta.

Ett bättre **samarbete föreningar och staden emellan** kunde stöda flera barn till fritidsaktivitet. Samarbetet kunde till exempel vara att staden erbjöd ledare från föreningar att delta i olika utbildningar för stadens personal, med tanke på barn med funktionsnedsättningar eller barn med invandrarbakgrund. Samarbete med stödpersonsverksamheten så att stödpersonen skulle göra en föreningsrunda tillsammans med barnet. På detta sätt kunde barnet tryggt bekanta sig med olika hobbyverksamheter. Om föreningarna mera än idag hade tillgång till stadens faciliteter t.ex. skolornas gymnastiksal kunde man få flera barn med i hobbyverksamhet på olika orter inom staden.

Barn med funktionsnedsättning har i första hand rätt att vara barn med samma möjligheter till lek, vänner, skolgång och hobbyverksamhet som alla andra barn. (Pietiläinen. E, 2019). Representanter för de föreningar som intervjuades var av den åsikten att de i de flesta fall

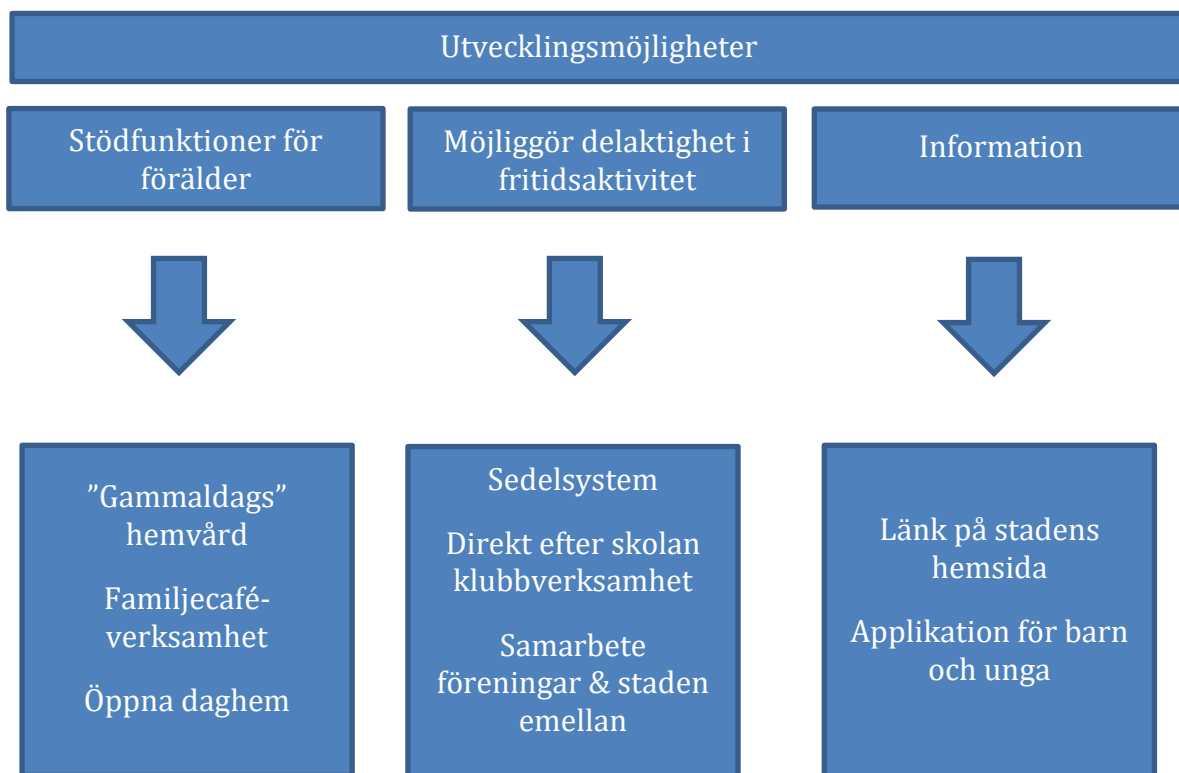
inte finns hinder för att barn med någon form av funktionsnedsättning skulle kunna delta i deras verksamhet. Några representanter var av den åsikten att deras verksamhet var av sådant slag att den, beroende på funktionsnedsättningen, kunde vara passande för barn med funktionsnedsättning. Det finns även en plan att påbörja idrottsverksamhet för specialbarn inom en förening i staden.

Hobbyverksamhet är ett sätt att stöda invandrabarns integrering i samhället. (Integration.fi, u.å.). Barn med invandrabakgrund deltar i hobbyverksamhet i staden, men många av representanterna som intervjuades kunde berätta att antalet deltagare var få. Kulturella hinder för deltagande, som inte kan åtgärdas, torde inte finnas. Idag går de flesta barn med invandrabakgrund i finska skolor. I flera av de föreningar, från vilken representant intervjuades, hade man även färre finskatalande deltagare och en tanke om att det även kan påverka antalet deltagare med invandrabakgrund togs upp som en eventuell orsak. Barn deltar ofta i samma hobbyverksamhet som kamrater. Då man inom staden tar emot kvotflyktingar kunde det vara bra att på förhand ta reda på om barnen utövar någon hobbyform från tidigare och då kunna stöda dem till att fortsätta med samma då de kommer hit.

6.3.4 Information

Det finns mycket service och annan form av verksamhet för barn och barnfamiljer, men det kan vara svårt att hitta informationen om vad som finns. Genom att utveckla stadens hemsida kunde man göra det lättare för föräldrar att hitta den service familjen är i behov av eller få information om vad det finns för hobbyverksamhet i staden. Genom att klicka på en **länk på stadens hemsida** skulle man komma till en sida med tydlig information om service för barnfamiljer. Stöd som finns och information om alla föreningar i staden är exempel på vad som borde finnas under länken ”barnfamiljer”. Informationen måste finnas på olika språk så att även familjer med invandrabakgrund kunde ta del av den. Här borde man använda sig av den kunskap som invandrantjänster har om familjer med invandrabakgrund i Raseborg, vilka språk ska informationen översättas till? En **applikation för barn och unga** med information som är riktad till dem. Artikel 17 i barnkonventionen tar upp barnets rätt till information. Då man delger barn information ska den vara på barnets nivå och inte skadlig för dem. (Unicef, u.å.).

I figur 5 har skribenten tagit upp olika utvecklingsmöjligheter, vilka är indelade i tre olika kategorier, stödfunktioner för föräldrar, vad som kunde möjliggöra delaktighet för barn i fritidsaktiviteter och hur nå ut med information till barn och föräldrar.

Figur 5. Utvecklingsmöjligheter

7 Kritisk granskning och diskussion

Syftet med arbetet var att undersöka hur situationen för barn som har någon form av funktionsnedsättning, barn med invandrarbakgrund och barn från sårbara familjer, ser ut i Raseborg. Hur ser deras möjlighet till delaktighet, skydd och tjänster ut? Arbetet är ett beställningsarbete av Barnvänlig kommun i Raseborg där man bland annat, som i även andra barnvänliga kommuner i Finland, arbetar för de sårbara barnen. Det här beställningsarbetet är en del av det arbetet.

Validitet handlar om arbetets giltighet, har forskaren mätt det som denna haft för avsikt att mäta. Reliabiliteten berättar om undersökningens tillförlitlighet. (Jacobsen, 2017, 115). Valet av informanter är en viktig del i en kvalitativ undersökning. Vilken närhet har källan till det fenomen forskaren vill belysa i undersökningen? Har informanten rätt kunskap om

fenomenet och vill denna ge korrekt information? (Jacobsen, 2017, 149–150). Skribenten använde sig av metoderna fokusgruppintervju och öppna individuella intervjuer. Skribenten kontaktade inte de önskade informanterna i fokusgruppintervjun direkt, utan valde vilken enhets kunskap som önskades i undersökningen och kontaktade förmannen för den enheten. Valet av enheter gjordes utgående från forskningsfrågorna, vilka enheter är de som arbetar med och har kunskap om barn som har olika funktionsnedsättningar, barn med invandrarbakgrund och barn från sårbara familjer. Skribenten valde att deltagarna skulle representera de som direkt arbetar med barnfamiljerna eller barnen. Eftersom handledare från handikapp fick förhinder och ingen annan kunde komma istället, är det sannolikt att det i undersökningen fattas viktig information om situationen för barn med någon form av funktionsnedsättning, t.ex. barn med rörelsehinder. Eftersom det inte deltog någon från småbarnspedagogiken är det även sannolikt att värdefull information från deras synvinkel fattas i undersökningen. Valet av informanter till de öppna individuella intervjuerna gjordes genom att skribenten kontaktade representanter för olika föreningar inom staden. Personen som deltog i intervjun var en som hade kunskap om verksamheten, vilket inte skribenten avgjorde, utan den som tog emot skribentens e-post avgjorde om denna skulle delta eller om någon annan inom föreningen hade mera kunskap om verksamheten. För att få information om hur barn själva ser på sin situation var tanken från början att intervjuer med barn med funktionsnedsättning och barn med invandrarbakgrund skulle göras tillsammans med professionella från staden. På grund av rådande omständigheter då undersökningen gjordes, (Covid-19 situationen), lämnades intervjuerna ogjorda. Det här innebär att värdefull information saknas i undersökningen.

Skribenten fungerade som gruppleddare i fokusgruppintervjun och det fanns inte en biträdande gruppleddare med under sessionen, som kunde ha gjort observationer som gruppleddaren kan ha missat. Skribenten är även en kollega med deltagarna genom att skribenten arbetar för Raseborgs stad, inom social- och hälsovården, vilket även det kan ha påverkat sessionen.

Som redan tidigare nämnts arbetar skribenten för Raseborgs stad inom social- och hälsovården, vilket innebar att då innehållsanalysen av fokusgruppintervjun gjordes var det viktigt att vara noggrann med att inte tolka uttalanden av informanter utifrån egna åsikter. Eftersom enbart anteckningar gjordes i samband med intervjuerna med representanter från de olika föreningarna kan skribenten ha missat, för undersökningen, viktig information.

Eftersom att lyssna till barnet och barnets delaktighet är av stor betydelse för Barnvänlig kommun är det en viktig del av undersökningen som blev borta då barnen inte hördes. Det skulle vara bra med vidare forskning där man skulle satsa mera på barnens delaktighet. Överlag kunde det vara av intresse att forska mera i hur förhindra marginalisering och eventuellt satsa på de olika grupperna skilt.

Det har varit lärorikt och intressant att få göra denna studie. Feedback från deltagare i fokusgruppintervjun visar på att professionella från olika enheter ser det som viktigt att få träffas för ledd diskussion med ett tema. Raseborgs stad är en barnvänlig kommun och har varit det sedan 2015, ändå är det många som inte känner till vad det innebär att vara en barnvänlig kommun, även sådana som arbetar inom staden. Skribenten har också kunnat konstatera att det är känsligt att diskutera om försummade barn, vilket gör att det känns ännu mera viktigt att våga göra det!

Källförteckning

Ahonen, K., Honkanen K., Olli, J., Ronimus, H., Seppänen, M. 2018, *Kuuluva lapsi – kohti vammaisen lapsen osallisuutta palveluissa*. THL, päätösten tueksi 26/2018, Julkari, [online] https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136423/URN_ISBN_978-952-343-039-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y [hämtat 6.11.2019]

Barnskyddslag 13.4.2007/417. [Online] www.finlex.fi [hämtat 26.10.2019]

Battersby, A., Guðmundsdóttir, H., Heller, Y., Hjern, A., Jäger, F., Jensdóttir, E.H., Kadir, A., Kovács, Z., Kyeremateng, R., Martin, L., Métraux, J.-C., Rubio, B., Sievers, E., Tsitoura S., von Folsach, L.L. ISSOP Migration Working Group (International Society for Social Pediatrics and Child Health, Geneva, Switzerland) REVIEW ISSOP position statement on migrant child health, 2018, *Child Care Health Dev.*, 44, s. 161–170.

Bjereld, Y., Daneback, K., M. Petzold, M. 2015. Differences in prevalence of bullying victimization between native and immigrant children in the Nordic countries: a parent-reported serial cross-sectional study. *Child: care, health and development*, 41, s. 593–599.

Brunnberg, E., Visser-Schuurman, M., 2015. Speak Up! Voices of European Children in Vulnerable Situations. *International Journal of children's rights*, 23, s.569-601.

Brunnberg, E., Åkerström Kördel, J., 2017. *Delaktighet – som rättighet, fenomen och vardagspraktik i hälso- och välfärdsarbete*. Lund: Studentlitteratur.

Castaneda A., Mäki-Opas J., Jokela S., Kivi N., Lähteenmäki M., Miettinen T., Nieminen S., Santalahti P. 2018. *Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa PALOMA-käsikirja*, THL, 5/2018, Julkari, [online] http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136193/7.8.PALOMA_KA%cc%88SIKIRJA_WEB.pdf?sequence=4&isAllowed=y [hämtat 23.11.2019]

Custódio, I., 2016. Lapsivaikutusten arviointi – hyvistä aikeista toiminnaksi. *Nuorisotutkimus* 34, s. 56-60.

Dahlin-Ivanoff S., Holmgren K., 2017. *Fokusgrupper*. Lund: Studentlitteratur.

Dæhlen, M., Rugkåsa, M. 2018. Early school leaving in the care population—Differences by country of origin. *Child & Family Social Work*, 23, s. 717–725.

Etene, 2014. *Barn- och ungdomsetik inom social- och hälsovården*. Helsingfors: Riksomfattande etiska delegationen inom social- och hälsovården ETENE Social- och hälsovårdsministeriet.[online]

<https://etene.fi/documents/1429646/1571620/Publikation+42+Barn+och+ungdomsetik+ino+m+social-+och+h%C3%A4lsov%C3%A5rden%2C+2014.pdf/9fd0bb78-4e25-4ec3be43>

[bd6199c0e3ea/Publikation+42+Barn-och+ungdomsetik+inom+social+och+h%C3%A4lsov%C3%A5rden%2C+2014.pdf](https://www.finlex.fi/legislation/61199c0e3ea/Publikation+42+Barn-och+ungdomsetik+inom+social+och+h%C3%A4lsov%C3%A5rden%2C+2014.pdf)
[hämtat 6.4.2019]

Felitti, V., Anda, R., Nordenberg, D., Williamson, D., Spitz, A., Edwards, V., Koss, M., Marks, J. 1998. Relationship of Childhood Abuse and Household Dysfunction to Many of the Leading Causes of Death in Adults, The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American Journal of Preventive Medicine*, 14, s. 245–258

Finlands FN-förbund, 2015. *FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och dess fakultativa protokoll.* [online] https://www.ykliitto.fi/sites/ykliitto.fi/files/vammaisten_oikeudet_2016_sv_net.pdf [hämtat 29.11.2019]

Finlands grundlag 11.6.1999/731 [online] www.finlex.fi [hämtat 7.1.2020]

Finlands Unicef rf, 2013. *7 steg mot en barnvänlig kommun, Handbok för kommuner som implementerar modellen för En barnvänlig kommun.* [online] <https://unicef.studio.crasman.fi/pub/public/pdf/7+steg+mot+en+barnv%C3%A4nlig+kommun.pdf> [hämtat 16.9.2018]

Finlands Unicef rf., 2015. *Anvisningar för och synvinklar på barnkonsekvensanalys vid beslutsfattande i kommunen.* [online] https://unicef.studio.crasman.fi/pub/public/Vaikuttaminen/Lava-ohje_sv.pdf [hämtat 4.3.2020]

Forskningsetiska delegationen, 2009. *Etiska principer för humanistisk, samhällsvetenskaplig och beteendevetenskaplig forskning och förslag om ordnande av etikprövning.* [online] <https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/etiskaprinciper.pdf> [hämtat 7.1.2020]

Franklin, A., Smeaton, E., 2018. Listening to Young People with Learning Disabilities Who Have Experienced, or Are at Risk of, Child Sexual Exploitation in the Uk. *Clapsiahildren & Society*, 32, s. 98–109.

Förvaltningslag 6.6.2003/434 [online] www.finlex.fi [hämtat 26.1.2020]

Hallberg, U. & Hallberg, L., 2018. *Delaktighet för personer med funktionsnedsättningar.* Lund: Studentlitteratur.

- Integration.fi. (u.å). [online] <https://kotouttaminen.fi/sv/barn-och-unga> [hämtat 23.11.2019]
- Jacobsen, D. 2017. *Hur genomför man undersökningar?* Lund: Studentlitteratur.
- Jaffee, S., Ambler, A., Merrick, M., Goldman-Mellor, S., Odgers, C., Fisher, H., Danese, A., Arseneault, A. 2018. Childhood Maltreatment Predicts Poor Economic and Educational Outcomes in the Transition to Adulthood. *American Journal of Public Health*, 108, s. 1142-1147.
- Jones, C., Stalker, K., Franklin, A., Fry, D., Cameron, A., Taylor, J. 2017. Enablers of help-seeking for deaf and disabled children following abuse and barriers to protection: a qualitative study. *Child & Family Social Work*, 22, s. 762–771
- Lapsen oikeudet (u.å). [online] <https://www.lapsenoikeudet.fi/pa-svenska/konventionen-om-barnets-rattigheter/> [hämtat 5.10.2019]
- Lapsiasia, (u.å). [online] <http://lapsiasia.fi/sv/lapsen-oikeudet/> [hämtat 5.10.2019]
- Lapsiasia, 2018. *Lapsiasiavaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018 k5/2018VP*. [online] http://lapsiasia.fi/wp-content/uploads/2018/02/LA_eduskuntakertomus_2018_netti_SU.pdf [hämtat 1.11.2019]
- Lehti, S., 2019, *Rätt till social- och hälsovård för barn med funktionsnedsättning*, THL [online] <https://thl.fi/sv/web/handbok-om-funktionshinderservice/funktionshinder-i-samhallet/barnets-rattigheter/ratt-till-social-och-halsovard-for-barn-med-funktionsnedsattning> [hämtat 6.11.2019]
- Me säätiö, 2018. [online] <https://www.mesaatio.fi/ajankohtaista/blogi/arki-ensin-ohjelma-ylisukupolvisen-syrjaitymisen-vahentamiseksi/> [hämtat 6.4.2019]
- Metzler, M., Merrick, M., Klevens, J., Ports, K., Ford, D. 2017. Adverse childhood experiences and life opportunities: Shifting the narrative. *Children and Youth Services Review*, 72, s. 141-149.
- Moore, A., Lynch, H. 2015. Accessibility and usability of playground environments for children under 12: A scoping review. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 22, s. 331 – 344.
- Pietiläinen. E., 2019, *referat av Kiris Pollaris artikel "ihmisoikeudet kuuluvat kaikille"*, THL [online] <https://thl.fi/sv/web/handbok-om-funktionshinderservice/funktionshinder-i-samhallet/barnets-rattigheter> [hämtat 6.11.2019]
- Rädda barnen, 2019. *Barnets röst 2019 Hur påverkar familjens ekonomiska situation barnets drömmar och framtidsplaner?* [Online] <https://s3-eu-west->

[1.amazonaws.com/pelastakaalapset/main/2019/10/08094336/Barnets Rost 2019_2_web.pdf](https://www.amazonaws.com/pelastakaalapset/main/2019/10/08094336/Barnets_Rost_2019_2_web.pdf) [hämtat 29.11.2019]

Salama, E., Niemelä, S., Suvisaari, J., Laatikainen, T., Koponen, P., Castaneda, A., 2018. The prevalence of substance use among Russian, Somali and Kurdish migrants in Finland: a population-based study. *BMC Public Health*, 18, s. 1–13.

Suomen Unicef, 2015. *Rakennuspalikat ja tarkistuslistat*. [online] <https://unicef.studio.crasman.fi/pub/public/Vaikuttaminen/Rakennuspalikat-ja-tarkistuslistat-2015.pdf> [hämtat 16.9.2018]

Swärd, S., 2016. *Barnkonventionen i praktisk tillämpning – handbok för socialtjänsten*. Stockholm: Wolters Kluwer.

THL & me, 2018. [online] <http://data.mesaatio.fi/syrjaytymisen-dynamiikka/> [hämtat 9.4.2019]

THL, 2018. [online] <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/johtamisen-tueksi/miten-arvioida/lapsivaikutusten-arviointi> [hämtat 7.4.2020]

THL, 2019a. *Det nationella programmet för främjandet av barn och ungas trygghet*. [online] <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/forskning-och-expertarbete/projekt-och-program/det-nationella-programmet-for-framjandet-av-barn-och-ungas-trygghet> [hämtat 26.10.2019]

THL, 2019b. *Hälsan hos invandrabarn, -ungdomar och -familjer*. [Online] <https://thl.fi/sv/web/invandring-och-kulturell-mangfald/halsa-och-valfard/halsan-hos-invandrabarn-ungdomar-och-familjer> [hämtat 23.11.2019]

THL, 2019c. *Förebygga omskärelse av flickor och kvinnor (FGM)*. [online] <https://thl.fi/sv/web/invandring-och-kulturell-mangfald/halsa-och-valfard/sexuell-och-reproduktiv-halsa-hos-invandrare/forebygga-omskarelse-av-flickor-och-kvinnor-fgm-> [hämtat 23.11.2019]

THL, 2019d. *Omskärelse av flickor och kvinnor*. [online] <https://thl.fi/sv/web/invandring-och-kulturell-mangfald/halsa-och-valfard/sexuell-och-reproduktiv-halsa-hos-invandrare/forebygga-omskarelse-av-flickor-och-kvinnor-fgm-/omskarelse-av-flickor-och-kvinnor> [hämtat 23.11.2019]

- THL, 2019e. *Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) 2018, 4-vuotiaat lapset*. [online] https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/lth/lth2c/fact_lth_lth2c?row=measure-200287L&row=measure-187202L&column=area-87869.235580.&column=gender-143993&fo=1 [hämtat 8.9.2019]
- THL, 2019f. *Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) 2018, 4-v. huoltajat*. [online] https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/lth/lth1p/fact_lth_lth1p?row=200101L&row=187203L&column=area-87869.235580.&column=gender-143993&fo=1 [hämtat 8.9.2019]
- THL, 2019g. *Resultat av enkäten Hälsa i skolan 2017 och 2019, Åk 4-5i den grundläggande utbildningen*. [online] https://sampo.thl.fi/pivot/prod/sv/ktk/ktk4/fact_ktk_ktk4?&row=measure-187203L&column=time-403056&column=area-87869.235580.&column=gender-143993&fo [hämtat 8.9.2019]
- Unicef (u.å). [online] <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#kort-version> [hämtat 5.10.2019]
- Unicef, 2013. *The state of the world's children, Children with disabilities*. [online] https://www.unicef.org/publications/files/SWCR2013_ENG_Lo_res_24_Apr_2013.pdf [hämtat 6.11.2019]
- Unicef, 2016. *Fairness for Children A league table of inequality in child well-being in rich countries*. [online] https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/RC13_eng.pdf [hämtat 23.3.2019]
- Unicef, 2019. Unicef för alla barn. [Online], <https://unicef.se/fakta/barn-i-socialt-utanforskap> [hämtat 23.3.2019]
- WHO, 2016. *Child maltreatment*. [online] <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment> [hämtat 28.12.2019]
- WHO, 2019. *Child marriages: 39 000 every day*. [online] https://www.who.int/mediacentre/news/releases/2013/child_marriage_20130307/en/ [hämtat 23.11.2019]
- Wikström K., Lindström J., Halme N., Laatikainen T. 2017a, *Kiusaaminen ja fyysisen uhan kokemukset ulkomaalaistaustaisilla nuorilla*. THL, 36/2017, Julkari, [online] http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135566/URN_ISBN_978-952-302-960-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y [hämtat 23.11.2019]
- Wikström K., Lindström J., Halme N., Laatikainen T. 2017b, *Ulkomaalaistaustaisten nuorten päihteiden käyttö ja rahapelien pelaaminen*, THL, 35/2017, Julkari, [online] http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135565/URN_ISBN_978-952-302-959-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y [hämtat 23.11.2019]

Ytterhus, B. 2012. Everyday Segregation Amongst Disabled Children and Their Peers: A Qualitative Longitudinal Study in Norway. *Children & Society*, 26, s. 203 – 213

BILAGA 1.

Intervjuguide till fokusgruppintervju

1. Med tanke på din egen arbetsbild och de barn som du möter i ditt arbete, vad anser du att kan vara orsaker till att barn riskerar att marginaliseras?
2. Hur stöder ni idag de sårbara barnen/familjerna? Vilka metoder använder ni er av? Vilka metoder kunde man använda sig av?
3. Vad anser du att behövs för ett tidigt ingripande så att marginalisering kunde förhindras?
4. I ditt arbete, på vilket sätt hör ni barnen i frågor som gäller dem själva? Hur ger ni information till barnen om deras rättigheter? Hur säkerställer ni att barnet förstår sina rättigheter? Hur har ni fått information om barnens rättigheter?
5. Alla barn har inte samma möjligheter till delaktighet, trygghet och samhällets tjänster. Hur kunde man inom staden arbeta för att förebygga dessa skillnader?
6. Huruvida samarbete har ni med föreningar och andra som ordnar verksamhet för barn? Hur kunde man utveckla detta?
7. I beslutsfattandet borde man använda sig av barnkonsekvensanalys, då detta görs använder man sig av myndighets- och forskningsuppgifter och erfarenheter från barn och vårdnadshavare. På vilket sätt syns detta i ert arbete?

BILAGA 2

Intervjuguide för öppna individuella intervjuer

1. Barn med funktionshinder eller funktionsstörningar, har de möjlighet att delta i er verksamhet?

Kunde man inom föreningen utveckla detta på något sätt?

Vad skulle föreningen vara i behov av för att förändra situationen?

2. Barn med invandrabakgrund, upplever du att de deltar på lika villkor som andra barn i er verksamhet?

Hinder på grund av språket, även med tanke på kommunikationen med föräldrar?

Kulturella hinder?

Hur kunde man inom föreningen stöda barn med invandrabakgrund till deltagande?

3. Hur stöder man inom föreningen att barn som kommer från mindre bemedlade familjer kan delta i verksamheten?

4. Raseborg är en tvåspråkig kommun. Har ni verksamhet på båda språken? Hur fungerar det i praktiken.

5. Tankar om hur man kunde utveckla så att alla barn har möjlighet till deltagande i verksamhet inom staden.

BILAGA 3

Definitionstabell:

Kategori:

1. Funktionsn. & deltagande idag
2. Föreningar behöver med tanke på delaktighet då funktionsnedsättning
3. Invandrabakgrund och deltagande idag
4. Språkets inverkan
5. Kulturella hinder
6. Stipendium/fond/fri-elev
7. Andra sätt för möjliggörande
8. Samarbete
9. Övriga önskemål

Innehåll:

All data om hur det är idag

Alla typer av data som behandlar det som informanten anser att föreningen är i behov av för att kunna erbjuda verksamhet för barn med någon form av funktionsnedsättning.

All data om hur det är idag

Alla typer av data som handlar om språkfrågor

Alla typer av data som handlar om kulturfrågor

Alla typer av data som behandlar det som informanten berättar om stipendium, fri-elevplatser och fonder.

All övriga data som behandlar vad som gör det möjligt att delta i verksamheten trots familjens svaga ekonomi.

Alla typer av data som handlar om någon form av samarbete

Alla typer av data som handlar om vad man inom föreningen önskar/anser att borde vara mera.

BILAGA 4

07.01.2020

Anhållan om forskningslov

Studerande vid Yrkeshögskolan Novia, Pernilla Johansson, ansöker om forskningslov för genomförande av fokusgruppintervjuer med personal inom bildningen i Raseborgs stad, i samband med examensarbetet för Högre Yrkeshögskoleutbildning inom social- och hälsovård. Studerande ansöker också om forskningslov för att med hjälp av personal inom staden Raseborg utföra intervjuer med barn som har någon form av funktionshinder eller funktionsnedsättning, barn med invandrarbakgrund och försummade barn

Arbetet är ett beställningsarbete av Unicef Barnvänlig kommun i Raseborg. Syftet med arbetet är att undersöka hur situationen för barn som har någon form av funktionshinder eller funktionsnedsättning, barn med invandrarbakgrund och försummade barn, ser ut i Raseborg. Har de här barnen samma möjlighet till delaktighet, trygghet och tillgång till tjänster som andra barn?

Fokusgruppintervjuer och intervjuer med barn kommer att utföras i slutet av januari 2020 och februari 2020.

Studerande ansöker även om att personalen får delta under arbetstid.

Handledare i utvecklingsarbetet är överlärare Pia Liljeroth

Pia.Liljeroth@novia.fi

+35824323371

Hälsningar,

Pernilla Johansson

Studerande vid Yh Novia Åbo

Pernilla.Johansson@edu.novia.fi

BILAGA 5

07.01.2020

Anhållan om forskningslov

Studerande vid Yrkeshögskolan Novia, Pernilla Johansson, ansöker om forskningslov för genomförande av fokusgruppintervjuer med personal inom social- och hälsovården i Raseborgs stad, i samband med examensarbetet för Högre Yrkeshögskoleutbildning inom social- och hälsovård. Studerande ansöker också om forskningslov för att med hjälp av personal inom staden Raseborg utföra intervjuer med barn som har någon form av funktionshinder eller funktionsnedsättning, barn med invandrabakgrund och försummade barn

Arbetet är ett beställningsarbete av Unicef Barnvänlig kommun i Raseborg. Syftet med arbetet är att undersöka hur situationen för barn som har någon form av funktionshinder eller funktionsnedsättning, barn med invandrabakgrund och försummade barn, ser ut i Raseborg. Har de här barnen samma möjlighet till delaktighet, trygghet och tillgång till tjänster som andra barn?

Fokusgruppintervjuer och intervjuer med barn kommer att utföras i slutet av januari 2020 och februari 2020.

Studerande ansöker även om att personalen får delta under arbetstid. Eftersom studerande arbetar för Raseborgs stad inom social- och hälsovården ansöks även om att studerande får göra fokusintervjuer under arbetstid.

Handledare i utvecklingsarbetet är överlärare Pia Liljeroth

Pia.Liljeroth@novia.fi

+35824323371

Hälsningar,

Pernilla Johansson

Studerande vid Yh Novia Åbo

Pernilla.Johansson@edu.novia.fi